

کد مدرسه

دفترچه شماره ۱

آزمون

۳

پایه

۱۲

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۶/۲۳

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۸۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۳۰	۲۱	۵۰	۳۰ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی	۱۵	۵۱	۶۵	۲۵ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۰	۶۶	۷۵	

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
ریاضی و آمار	فصل ۳	—	فصل ۱ (درس ۲)
علوم و فنون ادبی	فصل ۴	—	فصل ۱ (درس ۳) فصل ۲ (درس ۴)
جامعه‌شناسی	فصل ۲ (درس‌های ۹ تا ۱۲)	—	درس‌های ۲ و ۳
روان‌شناسی	—	درس ۱ تا ۳ (صفحه ۷۵ تا سر چگونه می‌توانیم تمرکز کنیم؟)	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

ریاضی و آمار

- ۱- اگر در گردآوری داده‌ها به دقت زیادی نیاز داشته باشیم، کدام روش مناسب نیست؟
 (۱) مصاحبه (۲) مشاهده (۳) پرسش‌نامه (۴) دادگان
- ۲- نوع متغیر و مقیاس اندازه‌گیری مناسب برای «رتبه هر یک از شرکت‌کنندگان کنکور سراسری، نمره دانش‌آموزان پایه دهم، زمان شروع کلاس ریاضی در روز شنبه» به ترتیب کدام است؟
 (۱) کیفی ترتیبی، کمی نسبتی، کیفی اسمی (۲) کمی فاصله‌ای، کمی نسبتی، کمی فاصله‌ای
 (۳) کیفی ترتیبی، کمی نسبتی، کمی فاصله‌ای (۴) کیفی اسمی، کمی فاصله‌ای، کمی نسبتی
- ۳- چند مورد از عبارتهای زیر درست است؟
 الف) پارامتر مشخصه عددی مربوط به نمونه و آماره مشخصه عددی مربوط به جامعه است.
 ب) در یک جامعه آماری پارامتر ثابت و آماره متغیر است.
 ج) به هر یک از افراد یا چیزهایی که داده‌های مربوط به آنها در یک بررسی آماری گردآوری می‌شود داده می‌گویند.
 د) علم آمار نحوه گردآوری، سازمان‌دهی، تحلیل و تفسیر داده‌ها برای تفسیر اطلاعات و تصمیم‌گیری می‌باشد.
- ۴- دامنه میان‌چارکی داده‌های ۱۲، ۱۴، ۱۶، ۲۱، ۲۵، ۲۷ و ۳۱ کدام است؟
 (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴
- ۵- اگر میانگین داده‌های ۱۸، ۱۲، ۷، ۵، ۱۹، ۱۶، ۱۱، ۱۲ و ۱۴ برابر ۱۳ باشد، نصف میانه داده‌ها کدام است؟
 (۱) ۶ (۲) ۱۲ (۳) ۱۰ (۴) ۸
- ۶- اگر در داده‌های ۲۰، ۲۵، ۲۲، ۲۸، ۳۰ و ۵، ۱۹، ۱۶، ۱۱، ۱۲ و ۱۴ برابر باشند، مقدار میانه کدام است؟
 (۱) ۲۰ (۲) ۲۸ (۳) ۳۰ (۴) ۲۵
- ۷- اگر از هر یک از داده‌های آماری ۳ واحد کم کنیم و سپس جواب آنها را در ۴ ضرب کنیم میانگین جدید برابر ۱۲۰ می‌شود، میانگین داده‌های اولیه چقدر بوده است؟
 (۱) ۲۸ (۲) ۳۳ (۳) ۳۲ (۴) ۳۰
- ۸- مجموع مربعات اختلاف داده‌ها از میانگین در ۳۰ داده آماری برابر ۴۸۰ است. تفاضل انحراف معیار از واریانس کدام است؟
 (۱) ۱۲ (۲) ۱۶ (۳) ۴ (۴) ۲۰
- ۹- ۷۵ درصد داده‌ها قبل از یا بعد از قرار دارند. همچنین تقریباً ۹۶ درصد از مشاهدات در فاصله از میانگین هستند.
 (۱) چارک سوم - چارک اول - سه برابر انحراف معیار (۲) چارک اول - چارک سوم - یک برابر انحراف معیار
 (۳) چارک سوم - چارک اول - دوبرابر انحراف معیار (۴) میانه - چارک اول - دو برابر انحراف معیار
- ۱۰- در داده‌های آماری ۳، ۸، ۱۱، ۹، ۸، ۱، ۶، ۳، ۵، ۲ و ۱۲ انحراف معیار داده‌های بین چارک اول و سوم کدام است؟
 (۱) $\frac{3}{6}$ (۲) $\sqrt{\frac{3}{6}}$ (۳) $\sqrt{\frac{3}{2}}$ (۴) $\frac{3}{2}$
- ۱۱- کدام پدیده زیر تصادفی نیست؟
 (۱) جنسیت فرزند سوم یک خانواده قبل از تولدش (بدون انجام آزمایش سونوگرافی)
 (۲) پیش‌بینی برد تیم فوتبال برزیل مقابل تیم لبنان
 (۳) پرتاب سکه‌ای که هر دو طرف آن، عدد ۳ حک شده است.
 (۴) انتخاب با چشم بسته ۳ مهره از کیسه‌ای شامل ۴ مهره آبی و ۵ مهره قرمز

محل انجام محاسبات

۱۲- سکه‌ای را پرتاب می‌کنیم، اگر رو ظاهر شود ۲ تاس و اگر پشت ظاهر شود ۳ سکه دیگر را پرتاب می‌کنیم. فضای نمونه این آزمایش چند عضو دارد؟

- (۱) ۴۰ (۲) ۴۴ (۳) ۵۸ (۴) ۶۰

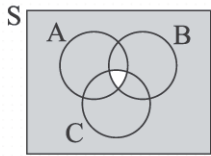
۱۳- دو دختر و سه پسر می‌خواهند در یک ردیف ایستاده و عکس یادگاری بگیرند. فضای نمونه این آزمایش چند عضو دارد؟

- (۱) ۲۴۰ (۲) ۱۴۰ (۳) ۷۲۰ (۴) ۱۲۰

۱۴- یک آزمون ۴ گزینه‌ای دارای ۲۰ سؤال است. پیشامد اینکه حداقل به ۱۹ سؤال آن به شکل تصادفی پاسخ درست بدهیم چند عضو دارد؟ (پاسخگویی به سؤالات اجباری است.)

- (۱) ۲۱ (۲) ۲۴ (۳) ۳۲ (۴) ۳۸

۱۵- در شکل زیر، ناحیه هاشورخورده، نشان‌دهنده کدام پیشامد است؟

(۱) $(A \cup B) - (B \cap C)$

(۲) $(B \cup C) - (A \cap B)$

(۳) $(A \cap B \cap C)'$

(۴) $(A \cup B \cup C)'$

۱۶- اگر A و B دو پیشامد در فضای نمونه S باشند و بدانیم $A - B = A$ است و ضمناً $P(A') = \frac{4}{9}$ و $P(A \cup B) = 3P(A)$ باشد، حاصل $P(B)$ کدام است؟

- (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{2}{9}$ (۴) $\frac{5}{9}$

۱۷- دو تاس را با هم پرتاب می‌کنیم. احتمال اینکه یکی از اعداد رو شده، ۳ برابر عدد دیگر نباشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{8}{9}$ (۲) $\frac{1}{9}$ (۳) $\frac{2}{5}$ (۴) $\frac{1}{5}$

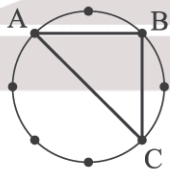
۱۸- در پرتاب ۵ سکه با هم چقدر احتمال دارد که سکه‌های اول و وسط و آخر، پشت ظاهر شوند؟

- (۱) $\frac{1}{8}$ (۲) $\frac{1}{7}$ (۳) $\frac{1}{12}$ (۴) $\frac{1}{16}$

۱۹- با ارقام ۷، ۶، ۵، ۴ و ۳ تمام اعداد سه رقمی بدون تکرار ارقام را روی کارت‌هایی می‌نویسیم و یک کارت به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال اینکه عدد روی کارت، فرد و بزرگ‌تر از ۶۰۰ باشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{3}$ (۲) $\frac{1}{4}$ (۳) $\frac{1}{5}$ (۴) $\frac{1}{6}$

۲۰- با نقاط روی محیط دایره، تمام وترهای ممکن را در نظر گرفته و یکی را انتخاب می‌کنیم. با چه احتمالی این وتر حداقل یک نقطه برخورد با مثلث ABC دارد؟

(۱) $\frac{1}{6}$

(۲) $\frac{1}{8}$

(۳) $\frac{21}{28}$

(۴) $\frac{25}{28}$

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی

- ۲۱- هر یک از توضیحات داخل کمانک، به ترتیب، با کدام ویژگی گزیندها هماهنگ است؟
(الف: سادگی و روانی) (ب: توجه به مردم) (ج: آزادی و وطن) (د: طنز سیاسی و اجتماعی)
- (۱) بارزترین ویژگی ادبیات دوره بیداری - بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری - شاخص ترین درون مایه های شعر عصر بیداری - از شاخه های ارزنده نثر عصر بیداری
- (۲) بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری - بارزترین ویژگی ادبیات دوره بیداری - شاخص ترین درون مایه های شعر عصر بیداری - از شاخه های ارزنده نثر عصر بیداری
- (۳) شاخص ترین درون مایه های شعر عصر بیداری - از شاخه های ارزنده نثر عصر بیداری - بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری - بارزترین ویژگی ادبیات دوره بیداری
- (۴) از شاخه های ارزنده نثر عصر بیداری - بارزترین ویژگی ادبیات دوره بیداری - شاخص ترین درون مایه های شعر عصر بیداری - بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری
- ۲۲- کدام گزینه از ویژگی های سبک نثر دوره بیداری نیست؟
(۱) در نثر این دوره واژه ها و ترکیب های عربی نا آشنا کمتر می شود.
(۲) به دلایل گوناگون، بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی، فرانسوی و ... وارد نثر فارسی می شود.
(۳) در ساختار و ترکیب دستوری کلام نیز جمله ها درست تر و با طبیعت زبان هم آهنگ تر می شود.
(۴) عبارتهای دور و دراز و لفظ پردازی های بی جا در نامه ها و نوشته ها افزایشی آشکار می یابد.
- ۲۳- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با شعر کدام گروه از شاعران دوره بیداری در ارتباط است؟
● با آگاهی از سنت های ادبی به زبان پر صلابت گذشته وفادار ماندند.
● به زبان ساده و صمیمی کوجه و بازار روی آوردند و از واژه ها و موسیقی عامیانه بهره بردند.
● با تأثیر پذیری از اوضاع اجتماع، نوآوری هایی در عرصه تخیل پدید آوردند.
● به دفاع از نیازهای محرومان جامعه، کارگران و ضعیفان توجه داشتند.
- (۱) ادیب الممالک فراهانی - سید اشرف الدین گیلانی - میرزاده عشقی - فرخی یزدی
(۲) ملک الشعرا بهار - عارف قزوینی - ابوالقاسم لاهوتی - ادیب الممالک فراهانی
(۳) سید اشرف الدین گیلانی - ملک الشعرا بهار - فرخی یزدی - میرزاده عشقی
(۴) ادیب الممالک فراهانی - عارف قزوینی - فرخی یزدی - ابوالقاسم لاهوتی
- ۲۴- در متن زیر، از کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» نوشته «ناظم الاسلام کرمانی» کدام ویژگی سطح فکری نثر دوره بیداری دیده می شود؟
«اگرچه ما در این تاریخ خود بیداری ایرانیان را از سال ۱۳۲۲ شروع کرده ایم لکن در مجاری سنه ۱۲۶۵ مرحوم میرزا تقی خان امیر نظام از آن یگه اشخاص بود که با قابلیت خود، قدم گذاردن در تمدن و ترتیب و انتظام قشون و اصلاح کار دفتر و مالیّه و عمارت و مرمت خرابی های دیگر را در یک دو سال صورت داد.»
- (۱) دشمنی با استعمار و استبداد در نثر روزنامه ای
(۲) نوگرایی، تجددخواهی، آزادی طلبی با هدف تأثیر بر عامه مردم
(۳) تنفر از خرافات به ویژه در نثر داستانی
(۴) حقوق مدنی زنان در کنار تعلیم و تربیت نوین و همگانی
- ۲۵- جاهای خالی با کلمات کدام گزینه تکمیل می شود؟
«یکی از ضعف های در اغلب داستان های دوران حضور در بعضی صحنه های داستان و سخن گفتن او با خواننده است که امروزه کاربرد»
- (۱) فنی - مشروطه - راوی دانای کل - اندکی دارد.
(۲) تکنیکی - بیداری - مشروطه - فراوانی دارد.
(۳) نویسندگی - مشروطه - راوی اول شخص - چندان ندارد.
(۴) تکنیکی - مشروطه - راوی سوم شخص - چندان ندارد.

۲۶- در کدام گزینه، یکی از واژگان کهن به کار رفته در شعر دوره بیداری دیده نمی‌شود؟

- (۱) سرم از خدای خواهد که به پایش اندر افتد
 (۲) به بادافره این گناهم مگیر
 (۳) گر بُود اندیشه‌ات گل، گلشنی
 (۴) خلد گر به پا خاری آسان برآید
- که در آب مرده بهتر که در آروزی آبی
 تویی آفریننده ماه و تیر
 ور بود خاری، تو هیمه گلخنی
 چه سازم به خاری که در دل نشیند

۲۷- کدام یک از گزینه‌ها با توجه به توضیح برابر آن درست است؟

- (۱) «پدر، موعظت و ملامت ایشان واجب دید و در اثنای آن گفت: که ای فرزندان! اهل دنیا جویان سه رتبت‌اند بدان نرسند، مگر به چهار خصلت» (قابوس‌نامه - دوره غزنوی و سلجوقی)
- (۲) «فرمان بزرگوار از خدای نامدار می‌گوید ... بندگان من، مرا پرستید و مرا خوانید و مرا دانید که آفریدگار منم؛ کردگار نامدار، بنده‌نواز آمرزگار منم» (مناجات‌نامه خواجه عبدالله انصاری - قرن پنجم)
- (۳) «خزاین آراسته و لشکر جرّار و بندگان فرمان بردار. زمستان به دارالملک بخارا مقام کردی و تابستان به سمرقند رفتی یا به شهری دیگر از شهرهای خراسان» (تاریخ بیهقی - عصر سامانی و غزنوی)
- (۴) «و اگر برجای قرار گیرم، بوم فرود آید و اگر پیشتر روم، گربه در راه است با خود گفت: در بلاها باز است و انواع آفت به من محیط و راه مخوف، و با این همه، دل از خود نشاید برد.» (کلیله و دمنه - قرن ششم)

۲۸- کدام یک از عبارات زیر از جمله ویژگی‌ها و رویدادهای سده‌های پنجم و ششم هجری است؟

- (الف) تحول روحی و معنوی سنایی، آغازی برای دگرگونی عمیق در شعر فارسی گردید.
 (ب) کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و مغولی و اصطلاحات علمی و فنی از ویژگی‌های نثر این دوره است.
 (ج) حکمت و دانش و اندیشه‌های دینی نیز در شعر این دوره، تأثیری عمیق بخشید و جزئی از مضامین شعری شد.
 (د) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی از ویژگی‌های زبانی این دوره است.
 (ه) شعر واقع‌گراست و توصیفات، عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است.

- (۱) الف، ب و ج (۲) الف، ب و د (۳) ج و د (۴) ب و ه

۲۹- در متن زیر چند غلط تاریخی دیده می‌شود؟

«در این دوره، تألیف کتاب در موضوع‌های گوناگون علمی رواج یافت و نثر ساده ضعیف و نثر مصنوع رایج شد. از دیگر مسائلی که در تاریخ نثر این دوره اهمیت دارد، توجه نویسندگان به زبان عربی است. یکی از دلایل آن، شکل‌گیری دولت سلجوقی و بهره‌گیری از دبیران و نویسندگان تربیت یافته در خراسان و عراق بود، چنان که کمتر نامه و منشور و فرمانی به زبان فارسی نگاشته می‌شد و بدین‌سان مجموعه‌های مشهوری از متون نثر مصنوع پدید آمد.»

- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

۳۰- کدام گزینه تلمیح دارد؟

- (۱) هر کاو نظری دارد با یار کمان‌ابرو
 (۲) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل
 (۳) گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند
 (۴) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی
- باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها
 کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها
 جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد
 «من از آن روز که در بند توام آزادم»

۳۱- بیت زیر به کدام آرایه‌های ادبی آراسته شده است؟

- «همچو فرهاد بود کوهکنی پیشه ما
 کوه ما سینه ما، ناخن ما تیشه ما»
- (۱) تشبیه، تضمین (۲) تلمیح، تناسب (۳) تضمین، تلمیح (۴) مراعات‌نظیر، استعاره

۳۲- آرایه‌های مقابل کدام گزینه تماماً صحیح است؟

- (۱) شعاع درد مرا ضرب در عذاب کنید
 (۲) ایوب با چندین بلا کاندرا بلا شد مبتلا
 (۳) بمیر ای دوست پیش از مرگ اگر می‌زندگی خواهی
 (۴) نرگس از چشمک زدن شد فتنه در صحن چمن
- مگر مساحت رنج مرا حساب کنید
 (تناسب، تلمیح)
 پیوسته بودش این دعا: «الصبر مفتاح الفرج»
 (تلمیح، تضمین)
 که ادریس از چنین مردن بهشتی گشت پیش از ما
 (تضمین، تلمیح)
 شیوه‌های چشم جادوی توام آمد به یاد
 (مراعات‌نظیر، تلمیح)

۳۳- در کدام گزینه تمام آرایه‌های «جناس، تلمیح، واج‌آرایی، مراعات نظیر» آمده است؟

- (۱) عشرتی دارم به یاد روی آن گل در قفس
(۲) چه زخم چو نای هر دم ز نوای شوق او دم
(۳) یار بی‌پرده از در و دیوار
(۴) دامن خاک شد ز بستد و لعل

۳۴- به ترتیب در کدام ابیات «اشتقاق، جناس همسان و جناس ناهمسان» دیده می‌شود؟

- (الف) زد به دلم در آتشی عشق بتی که نام او
(ب) چشمه چشم من از سرو قدت یابد آب
(ج) سعادت است که آن کس که سعد اکبر ماست
(د) مگر می‌بینی که ده را و دام
(ه) همه کامم برآید چو در آیی ز درم
- (۱) ج، ب و الف (۲) ه، ب و د
(۳) ج، د و الف (۴) ه، ج و د

۳۵- در کدام بیت واژه‌های قافیه نوعی جناس می‌سازند؟

- (۱) چهره گلرنگ را پیمان‌های در کار نیست
(۲) هیچ باری از سیو بر دوش اهل هوش نیست
(۳) در سر زلف سیاه تو چه سوداست که نیست
(۴) مشنو که مرا با لب لعلت هوسی نیست
- ۳۶- کدام بیت دارای نوعی جناس و اشتقاق است؟

- (۱) این همه مستی ما مستی مستی دگر است
(۲) مگذر ای یار و درین واقعه مگذار مرا
(۳) من بنده‌ام و تو شاه من ابر سیه تو ماه
(۴) لب میلالی به شعری که ندارد شوری

۳۷- در ابیات زیر به ترتیب کدام ابیات «ذوقافیتین» بوده و قافیه کدام ابیات دارای «حروف الحاقی» است؟

- (الف) لب ببند و کف پر زر برگشا
(ب) خاک بر باد است و بازی می‌کند
(ج) اگر سرفرازی به کیوان بر است
(د) هیچ انگوری دگر غوره نشد
(ه) یوسفان از مکر اخوان در چهند
- (۱) الف، ه - د، ب (۲) ج، د - ه، ب
(۳) ج، ب - ه، الف (۴) الف، ج - ب، د

۳۸- حروف اصلی قافیه در کمانک زیر کدام بیت نادرست آمده است؟

- (۱) آنچه خوف دیگران آن امن تست
(۲) باز دیوانه شدم من ای طیب
(۳) دل ز پایه حوض تن گلناک شد
(۴) جمله ذرات در وی محو شد
- بط قوی از بحر و مرغ خانه سست
(مصوت + صامت + صامت)
باز سودایی شدم من ای حبیب
(مصوت + صامت)
تن ز آب حوض دل‌ها پاک شد
(مصوت + صامت)
عالم از وی مست گشت و صحو شد
(مصوت بلند او)

۳۹- چند مصرع، بر وزن همسان دولختی است و دو شکل دسته بندی هجایی دارد؟

- (الف) ای گشته جهان و دیده دامش را
(ب) با هیچ کس نشانی زان دلستان ندیدم
(ج) جانش غریق رحمت خود کرد تا بود
(د) دارو سبب درد شد اینجا چه امید است
(ه) باده خور و مستی کن مستی چه کنی از غم
(و) سرو گلستان من قامت دلجوی توس

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک

۴۰- وزن کدام مصرع‌ها به ترتیب «مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن» و کدام مصرع‌ها «مفتعلن فاعلهن مفتعلن فاعلهن» است؟

- (الف) دیده کنم پیشکش آن دل بینا چه شود
(ج) از لب جانان من زنده شود جان من
(ه) دوست بر دوست رفت یار به نزدیک یار
(۱) الف، ج - ه، و (۲) ب، د - ج

(۳) ب - ج، ه (۴) و، ه - ج

۴۱- وزن کدام بیت در برابر آن، نادرست نوشته شده است؟

- (۱) مکتوب سر به مهر دلم نانشیندی است
(۲) ای هفت دریا گوهر عطا کن
(۳) در باغ و راغ دفتر دیوان خویش
(۴) بوی جگر سوخته عالم بگرفت

(مفعول فاعلات مفاعیل فاعلهن)

(مستفعلن فع مستفعلن فع)

(مستفعلن مفاعلهن مستفعلن فعل)

(مفعول مفاعیل مفاعیل فعل)

۴۲- پایه‌های آوایی کدام گزینه همسان است؟

- (۱) لطیفه‌ای به میان آر و خوش بخندانش
(۲) ز کوی یار بیار ای نسیم صبح غباری
(۳) روی تو خوش می‌نماید آینه ما
(۴) شد عرصه زمین چو بساط ارم جوان

به نکته‌ای که دلش را بدان رضا باشد
که بوی خون دل ریش از آن تراب شنیدم
که آینه پاکیزه است و روی تو زیبا
از پرتو سعادت شاه جهانستان

۴۳- در همه ابیات به جز پایه آوایی مشترکی دیده می‌شود.

- (۱) هر که را خوابگه آخر مستی خاک است
(۲) پرده اگر بر افکنی وه که چه فتنه‌ها رود
(۳) آمد بانگ خروس مؤذن می‌خوارگان
(۴) فضل و هنر ضایع است تا نمایند

گو چه حاجت که به افلاک کشی ایوان را
چون پس پرده می‌رود این همه دلربایی‌ات
صبح نخستین نمود روی به نظارگان
عود بر آتش نهند و مشک بسایند

۴۴- به ترتیب چند مصرع دارای وزن واژه «مفتعلن» و چند مصرع دارای وزن همسان است؟

- (الف) ای افسر کوه و چرخ را جوشن
(ب) عاشقان را چه غم از سرزنش دشمن و دوست
(ج) دل خسته و بسته مسلسل مویی ست
(د) در می‌زنم چه شد که گشایش پدید نیست
(ه) بی تو حرام است به خلوت نشست
(و) سودی ندهد نصیحتت ای واعظ

(۱) دو، دو (۲) سه، یک (۳) یک، دو (۴) دو، سه

۴۵- باتوجه به ابیات زیر کدام مورد نادرست است؟

- «عمری است که چون خاک، جگر تشنه عشقم
خاقانی ازین طالع خود کام چه جویی؟»

و ایام به من، جرعه جامت نرسانید
کاو چاشنی کام به کامت نرسانید»

(۱) قافیه ابیات، جناس ناهمسان دارند.

(۲) ابیات بالا را می‌توان به دو صورت دسته‌بندی هجایی نمود.

(۳) «به کارگیری ردیف فعلی دشوار» از ویژگی‌های شعر قرن ششم در ابیات دیده می‌شود.

(۴) بیت دوم با بیت «تو شهریار به بخت و نصیب شو تسلیم / که مرد راه به بخت و نصیب نستیزد» تناسب معنایی دارد.

۴۶- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) در نمازم خم ابروی تو با یاد آمد
 (۲) من مسلمانم / قبله‌ام یک گل سرخ / جانمازم چشمه، مَهرم نور / دشت سجاده من.
 (۳) هر کس به زبانی صفت حمد تو گوید
 (۴) طهارت از نه به خون جگر کند عاشق
- ۴۷- مفهوم کدام ابیات، دو به دو، با هم هماهنگ است؟

- الف) چون جواب احمق آمد خامشی
 ب) سخن کز سوز دل تابی ندارد
 ج) سعدیا گرچه سخن دان و مصالح‌گویی
 د) ور نباشد اهل این ذکر و قنوت
 ه) به نطق است و عقل آدمی‌زاده فاش
- (۱) ب و ه (۲) الف و د

۴۸- در همه گزینه‌ها به‌جز گزینه یکی از مفاهیم ادبیات دوره بیداری دیده می‌شود.

- (۱) از ملک ادب حکم‌گزاران همه رفتند
 (۲) تا مگر به دست آرم دامن وصالش را
 (۳) چون نگریم ز درد و چون ننالیم
 (۴) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم
- ۴۹- مفهوم کدام گزینه در کمانک مقابل نادرست است؟

- (۱) در محیط طوفان‌زا ماهرانه در جنگ است
 (۲) فرخی ز جان و دل می‌کند در این محفل
 (۳) آبی‌تر از آنیم که بی‌رنگ بمیریم
 (۴) بی‌تربیت آزادی و قانون نتوان داشت
- ناخدای استبداد با خدای آزادی
 (آزادی‌خواهی)
 دل نثار استقلال جان فدای آزادی
 (جان‌فشانی)
 از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم
 (مقاومت)
 سعفص نتوان خواند نخوانده کلمن را
 (قانون‌گریزی)

۵۰- مفهوم کدام ابیات «مدد نکردن طالع» را توصیف می‌کند؟

- الف) با بخت در عتابم و با روزگار هم
 ب) دعوت عاشقانه می‌کردم
 ج) من نامه نوشتم به کبوتر بسپر دم
 د) چیست به دیوان عشق حاصل کارم جز آنک
 ه) طالع اگر مدد دهد دامنش آورم به کف
- (۱) الف و ه (۲) ج و د
- وز یار در حجابم و از غمگسار هم
 بخت دره‌های آسمان بگشاد
 چه سود که بختم سوی بامت نرسانید
 عمر سبک‌پای گشت، بخت گران‌خواب شد
 گر بکشم زهی طرب ور بکشد زهی شرف
- (۳) ب، ج و ه (۴) الف، ب و ج

جامعه‌شناسی

- ۵۱- به ترتیب، هر یک از موارد زیر با کدام مفهوم ارتباط دارد؟
- انتقال از نسلی به نسل دیگر علی‌رغم پذیرش تغییرات
 - شدت و ضعف پذیرفتن شکوفایی آن
 - بهتر انجام دادن کنش‌ها و اعمال متناسب با فرهنگ
- (۱) جامعه‌پذیری - تداوم هویت اجتماعی - تشویق و پاداش
 (۲) بازتولید هویت اجتماعی - فطرت - قدرت اقماعی
 (۳) جامعه‌پذیری - فطرت - کنترل اجتماعی
 (۴) بازتولید هویت اجتماعی - تداوم هویت اجتماعی - انتظارات جامعه
- ۵۲- عبارت نادرست در ارتباط با تحرک اجتماعی کدام است؟
- (۱) باز بودن راه تحرک اجتماعی به معنای امکان دسترسی افراد محروم و کمتر برخوردار جامعه به موقعیت‌های اجتماعی پایین‌تر است.
- (۲) انسداد اجتماعی بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های انتسابی تعیین می‌شود.
- (۳) در جوامعی که رده‌بندی موقعیت‌های اجتماعی براساس سرمایه اقتصادی است، محرومان با انسداد اجتماعی مواجه‌اند.
- (۴) در جهان‌های اجتماعی مختلف، فرصت‌های پیش‌روی افراد برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های جدید، متفاوت است.
- ۵۳- با عنایت به تحولات هویت جهان اجتماعی، کدام گزینه توانسته است صحیح و غلط بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان دهد؟
- اعضای جهان اجتماعی ابتدا با هویت انتسابی خود آشنا می‌شوند و به تدریج با فعالیتشان، موقعیت و هویت اکتسابی خود را به دست می‌آورند.
 - اکثریت مردم الجزایر در سال ۱۹۹۱ میلادی به حاکمیت اسلامی رأی دادند که موجب تغییر حکومت شدند.
 - تغییرات هویتی افراد، همیشه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود.
 - در جامعه آپارتاید، مالکیت ثروت همراه با شغل از پایه‌های اساسی هویت‌یابی هستند.
- (۱) نادرست - درست - درست - نادرست
 (۲) درست - درست - نادرست - نادرست
 (۳) درست - نادرست - درست - نادرست
 (۴) درست - نادرست - نادرست - نادرست
- ۵۴- هر یک از عبارات زیر با کدام فرایند تحولات هویتی مرتبط است؟
- تردید در عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازند.
 - شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی
 - تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق
 - جهان اجتماعی توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.
- (۱) تعارض فرهنگی - تزلزل فرهنگی - تعارض فرهنگی - بحران هویت
 (۲) بحران هویت - تعارض فرهنگی - تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی
 (۳) تزلزل فرهنگی - تعارض فرهنگی - تعارض فرهنگی - بحران هویت
 (۴) تعارض فرهنگی - تعارض فرهنگی - تزلزل فرهنگی - تحول فرهنگی
- ۵۵- کدام گزینه درست است؟
- (۱) هویت اجتماعی افراد پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت فرهنگی جهان اجتماعی است.
- (۲) هویت اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت فرهنگی افراد، خانوادگی، شغلی و ... متناسب با خود را پدید می‌آورد.
- (۳) اگر یک جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های بیرونی مواجه شود، گرفتار کهولت و مرگ می‌شود.
- (۴) کاستی و خلاء معنوی، دانشمندان و متفکران اجتماعی را به بازاندیشی درباره بنیان‌های عقیدتی و ارزشی جهان اجتماعی فرا می‌خواند.
- ۵۶- هر یک از موارد زیر در کدام قسمت جدول جای می‌گیرند؟
- از دست رفتن فعالیت و خلاقیت
 - مصر در تعامل با جهان اسلام
 - قانون کاپیتولاسیون
 - رسانه‌ها و فضای مجازی
- (۱) د، ج، الف و ب (۲) الف، ج، د و ب (۳) ج، الف، ب و د (۴) الف، ج، ب و د

خودباختگی فرهنگی	الف
ب	منازعه فرهنگی
تحولات هویتی	ج
خودباختگی	د

- ۵۷- به ترتیب، «کنش‌های انسان و پیامدهای آن»، «اصل وجود» و «فعالیت‌های غیرارادی» موضوع کدام علوم محسوب می‌شوند؟
 (۱) علوم انسانی - فلسفه - علوم طبیعی
 (۲) علوم اجتماعی - متافیزیک - علوم انسانی
 (۳) علوم انسانی - علوم طبیعی - علوم اجتماعی
 (۴) علوم اجتماعی - فلسفه - علوم طبیعی
- ۵۸- کدام گزینه در ارتباط با علوم اجتماعی نادرست است؟
 (۱) ظرفیت داوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و نقد و اصلاح آنها را دارند.
 (۲) با داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آنها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.
 (۳) زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌سازد و به افزایش همدلی و همراهی انسان‌ها کمک می‌کند.
 (۴) ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را ندارند.
- ۵۹- کدام گزینه درستی و نادرستی عبارتهای ذکر شده را به صورت صحیحی بیان کرده است؟
 ● جامعه‌شناسی خرد و کلان نیازمند به هم و مکمل یکدیگرند.
 ● علوم طبیعی و فناوری حاصل از آنها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و همچنین وسیله غلبه او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.
 ● علوم اجتماعی با شناخت طبیعت و قوانین آن، به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آنها را می‌دهند.
 ● نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری از فواید علوم طبیعی است.
- (۱) درست - درست - نادرست
 (۲) درست - نادرست - درست - نادرست
 (۳) درست - نادرست - نادرست - نادرست
 (۴) درست - درست - درست - نادرست
- ۶۰- به ترتیب کدام گزینه درباره فواید علوم طبیعی نادرست و درباره فواید علوم اجتماعی و علوم انسانی درست است؟
 (۱) شناخت طبیعت و قوانین آن - شناخت و فهم معانی کنش‌های آدمیان
 (۲) انتقاد از کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان‌ها - پیش‌بینی حوادث طبیعی برای پیشگیری و تسلط بر طبیعت
 (۳) رها کردن و آزادسازی انسان‌ها از ظلم - شناخت فضیلت، عدالت، سعادت و راه صحیح زندگی
 (۴) رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت - شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند.
- ۶۱- کدام گزینه درباره نظم اجتماعی نادرست است؟
 (۱) در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم.
 (۲) پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آنها را امکان‌پذیر می‌نماید.
 (۳) باعث آگاهی از توقعات و انتظارات دیگران می‌شود.
 (۴) چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.
- ۶۲- در کدام گزینه، مفهوم با توضیحات مقابل آن همخوانی ندارد؟
 (۱) هم می‌تواند در محیط خود تغییراتی ایجاد کند و هم می‌تواند در خود تغییراتی به وجود آورد. ← قواعد اجتماعی
 (۲) تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر همراه است. ← هم‌تغییری
 (۳) بخش‌های مختلف بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند. ← پویایی نظام اجتماعی
 (۴) همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید. ← نظام اجتماعی
- ۶۳- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟
 ● در کدام مفهوم، پدیده‌هایی که قبلاً مستقل از هم به نظر می‌رسیدند، در ارتباط با یکدیگر قرار می‌گیرند؟
 ● جامعه‌شناسی چگونه به انسان قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد؟
 ● کدام عامل انسان را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد؟
 (۱) پوزیتیویسم - حس و تجربه - یکسان‌انگاری جامعه و طبیعت
 (۲) هم‌تغییری - شناخت نظم موجود در طبیعت - آشنایی‌زدایی
 (۳) تبیین - شناخت نظم اجتماعی - یکسان دانستن طبیعت و جامعه
 (۴) فیزیک اجتماعی - شناخت قوانین طبیعی - آشنایی‌زدایی
- ۶۴- به ترتیب، موضوع و هدف جامعه‌شناسی تبیینی کدام است؟
 (۱) کنش‌های اجتماعی و معنای آنها - معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی
 (۲) پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی‌اند - پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
 (۳) بیان چرایی یک پدیده - ایجاد همبستگی بین فرد و جامعه
 (۴) یکسان دانستن طبیعت و جامعه - پیش‌بینی و پیشگیری و کنترل طبیعت

۶۵- پاسخ سوالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را بر چه اساسی توضیح می‌دهد؟
 - جامعه‌شناسی تبیینی، تفاوت میان جوامع مختلف را چگونه می‌بیند؟
 - در کدام دوران با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد؟
- (۱) مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری - کمی - اوایل قرن ۲۰ میلادی
 (۲) نگاه از بیرون - کیفی - میانه قرن ۱۹ میلادی
 (۳) حس و تجربه - آماری - نیمه دوم قرن ۱۹ میلادی
 (۴) مناسبات بیرونی - کمی - اوایل قرن ۱۹ میلادی

روان‌شناسی

۶۶- هر یک از گزاره‌های زیر، با توجه به نظر پیامبر گرامی اسلام، به ترتیب با کدام یک از دوره‌های رشد مطابقت دارد؟

- (الف) پدر آرزو قصد خرید تلفن همراه جدیدی برای او دارد، او معتقد است برای انتخاب تلفن همراه جدید، حتماً آرزو را به همراه خود ببرد.
 (ب) مادر رویا پس از چندین بار با صدای بلند سلام کردن در جمع، متوجه شد که رویا هنگام برخورد با دیگران سلام می‌کند.
 (ج) پدر ساسان به او تذکر می‌دهد که صدمه زدن و رفتار پر خاشگروانه با دیگران، امر پسندیده‌ای نیست.
- (۱) کودکی دوم - کودکی اول - نوجوانی
 (۲) نوجوانی - دوره قبل از دبستان - کودکی دوم
 (۳) دوره دبستان - نوجوانی - کودکی اول
 (۴) نوجوانی - کودکی دوم - کودکی اول
- ۶۷- کدام یک از گزینه‌های زیر، به ترتیب درباره کودک ۹ ماهه‌ای که با کمک می‌نشیند و پسر ۱۴ ساله‌ای که رویای فوتبالیست شدن را دارد، درست است؟

- (۱) از رشد جسمانی طبیعی برخوردار است - پدیده‌ای غیرطبیعی است و نیاز به مراجعه به روان‌شناس دارد.
 (۲) در فرایند رشد حرکتی دچار مشکل است - رویاپردازی بیش از حد در نوجوانی امری طبیعی است.
 (۳) در فرایند رشد جسمانی نسبت به همسن‌های خود عقب‌تر است - چنانچه مانع تلاش او شود، نتایجی مثل افت در عملکرد تحصیلی را به دنبال خواهد داشت.

(۴) از رشد جسمانی طبیعی برخوردار است - رویاپردازی در نوجوانی امری طبیعی است.

۶۸- کدام گزینه درباره فردی که می‌داند رشوه دادن کار پسندیده‌ای نیست، اما برای حل سریع‌تر کارهایش رشوه می‌دهد، درست است؟

(۱) خود آرمانی و خود واقعی او با هم مطابقت ندارد.

(۲) شناخت در او شکل نگرفته است.

(۳) رفتار او اخلاقی نیست اما نیت او اخلاقی است.

(۴) برای شکل‌گیری رفتار اخلاقی شناخت شرط لازم، اما ناکافی است.

۶۹- کدام یک از اشخاص زیر، با توجه به ویژگی‌های رشد قطعاً در سنین نوجوانی نمی‌باشد؟

(۱) رضا به مادرش کمک می‌کند، چرا که این کار را رفتار درست و ارزشمندی می‌داند.

(۲) علی انتظار دارد مدیر جدید مدرسه‌اش، طی یک ماه تمامی مشکلات مدرسه را حل کند.

(۳) یاسمن قصد دارد با توجه به نزدیکی به فصل امتحانات، از روش خلاصه‌نویسی کردن مطالب استفاده کند.

(۴) زهرا ظرف مورد علاقه مادرش را شکسته، با وجود اینکه مادرش با ناراحتی سر او فریاد می‌زند اما او مجدداً این کار را تکرار می‌کند.

۷۰- درستی و نادرستی عبارت‌های زیر در کدام گزینه بیان شده است؟ (به ترتیب)

(الف) ما نسبت به بعضی چیزهایی که در دامنه توجهمان قرار می‌گیرد، آگاهی نسبی داریم.

(ب) انتخاب یک یا چند محرک خاص به طور مدام توجه نام دارد.

(ج) همه محرک‌های محیطی توانایی تحریک گیرنده‌های حسی را دارند.

(د) رشد درک اخلاقی بر نوع تصمیم‌گیری نوجوان تأثیر می‌گذارد.

(ه) ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را می‌توان به مراحل مشخص تقسیم کرد.

(۱) درست - نادرست - نادرست - درست - نادرست
 (۲) نادرست - درست - نادرست - درست - نادرست

(۳) درست - نادرست - درست - درست - درست
 (۴) نادرست - نادرست - درست - نادرست - نادرست

- ۷۱- هر عبارت زیر به ترتیب به چه گزاره یا مفهومی در علم تجربی اشاره دارد؟
- استعداد یادگیری افراد درونگرا با استعداد یادگیری افراد برونگرا متفاوت است.
 - چگونگی بالا رفتن کیفیت آموزش امری مهم برای مسئولین آموزش و پرورش است.
 - گشتالت یعنی ذهن انسان برای درک پدیده‌ها آنها را به صورت کل دریافت می‌کند.
 - تحقیقات آلبرت بندورا تأیید می‌کند که مشاهده رفتار پرخاشگرانه بر یادگیری خشونت توسط کودکان تأثیر دارد.
- (۱) مسئله - نظریه - فرضیه - قانون
(۲) فرضیه - مسئله - نظریه - قانون
- (۳) فرضیه - مسئله - قانون - نظریه
(۴) مسئله - قانون - نظریه - فرضیه
- ۷۲- در همه موارد زیر به تبیین پدیده مورد نظر پرداخته شده است، به جز.....
- (۱) تغییرات اقتصادی انگیزه‌ای برای تغییر در عضویت نهادهای فرهنگی می‌باشد.
 - (۲) پیشرفت تحصیلی کودکانی که والدین آنها باسوادند بیشتر از کودکانی است که والدین آنها بی‌سوادند.
 - (۳) امروزه تدریس معلمان دوره دوم دبیرستان با استفاده از روش همیار معلم بیشتر از گذشته است.
 - (۴) خانواده‌های پرجمعیت تأثیر زیادی روی یادگیری لغات بیشتر در کودکان دارند.
- ۷۳- پژوهشگران حوزه روان‌شناسی در موارد زیر به ترتیب از کدام روش‌های جمع‌آوری اطلاعات استفاده می‌کنند؟
- بررسی دیدگاه معلمان دوره دوم دبیرستان در ارتباط با امتحانات شبه نهایی
 - کسب اطلاعات از مراجع توسط روان‌شناس در کلینیک روان‌شناسی
 - بررسی تعداد دفعاتی که دانش‌آموز دست خود را برای پاسخ گفتن به سؤال معلم بالا می‌برد.
 - سنجش توانایی‌های شناختی از جمله استدلال، حل مسئله، حافظه و درک کلامی و تشخیص ناتوانی‌های ذهنی
- (۱) مصاحبه - آزمون - مشاهده - پرسش‌نامه
(۲) مشاهده - مصاحبه - پرسش‌نامه - آزمون
- (۳) پرسش‌نامه - مصاحبه - مشاهده - آزمون
(۴) پرسش‌نامه - مصاحبه - آزمون - مشاهده
- ۷۴- درستی و نادرستی عبارتهای زیر در کدام گزینه بیان شده است؟ (به ترتیب)
- فرد تشنه در نگاه اول سراب را آب می‌بیند او اطلاعات حسی خود را مطابق انتظاراتش تفسیر می‌کند.
 - اطلاعات موجود در حافظه کودکان باعث می‌شود که هر کسی را که سبیل دارد، پدر خودش بدانند.
 - علت توجه یک نوازنده موسیقی به آهنگی که از رادیو پخش می‌شود، تفسیر و تعبیر محرک انتخابی است.
 - صرفاً کودکان هستند که به علت پردازش ادراکی از بین محرک‌های حسی به محرک‌های خاص توجه دارند.
- (۱) درست - نادرست - نادرست - درست
(۲) نادرست - درست - درست - درست
- (۳) نادرست - درست - نادرست - نادرست
(۴) درست - نادرست - نادرست - نادرست
- ۷۵- ارائه کاغذهای تست عطر (بلاثر) در یک آرایشگاه زنانه، باعث شد که بعد از مدتی شبیه همان عطرها را از فروشگاه خریداری کنند. این مطلب بیانگر این است که.....
- (۱) ما نسبت به محرک‌هایی که در اطرافمان هست آگاهی نداریم.
 - (۲) فاصله زمانی بین احساس و توجه و ادراک آنقدر سریع است که ما آن را نادیده می‌گیریم.
 - (۳) اگر شدت محرک‌ها بیشتر باشد، ادراک ما بیشتر خواهد بود.
 - (۴) در اثر ارائه قبلی یک محرک، دریافت بعدی آن آسان‌تر می‌شود.

دفترچه شماره ۲

کد مدرسه

آزمون

۳

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

پایه

۱۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۶/۲۳

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی: ۷۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی
۱	زبان عربی	۲۰	۷۶	۹۵	۲۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۳	۹۶	۱۰۸	۲۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۱۲	۱۰۹	۱۲۰	
۴	فلسفه و منطق	۲۰	۱۲۱	۱۴۰	۲۰ دقیقه
۵	اقتصاد	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰ دقیقه

مواد امتحانی	سرفصل دهم	سرفصل یازدهم	سرفصل دوازدهم
زبان عربی	درس‌های ۵ و ۶	—	درس ۱
تاریخ	فصل ۳ (درس‌های ۹ تا ۱۲)	—	درس‌های ۳ و ۴
جغرافیا	فصل ۲ (درس ۶) فصل ۳ (درس ۷)	—	فصل ۱ (درس ۲ تا ابتدای برنامه توسعه روستایی) (صفحه ۳۱)
فلسفه و منطق	بخش ۵ (درس‌های ۶ و ۷)	—	بخش ۱ (درس‌های ۲ و ۳)
اقتصاد	فصل ۱ و فصل ۲ (درس ۵)	—	—

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (٧٦-٨٤)

- ۷۶- ﴿وَمَا أْبْرَأُ نَفْسِي إِنْ النَّفْسَ لِأَمَارَةَ بِالسَّوِّءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾:
 (۱) و من نفس خود را تبرئه نکردم، چرا که نفسم بسیار به بدی فرمان می‌دهد، جز اینکه پروردگارم رحم نماید، همانا پروردگارم بخشنده و مهربان است!
 (۲) و من نفس خویش را بی‌گناه نمی‌شمارم، زیرا نفس بسیار دستوردهنده به بدی است، مگر اینکه پروردگارم رحم کند، بی‌گمان پروردگارم آمرزنده و مهربان است!
 (۳) و من نفس خویش را بی‌گناه ندانستم، زیرا نفس بسیار فرمان‌دهنده به بدی است، جز اینکه پروردگار رحم نماید، بی‌شک پروردگار من بخشنده و مهربان است!
 (۴) و من نفس خود را بی‌گناه نمی‌دانم، چرا که نفسم بسیار امر کننده به بدی‌هاست، مگر اینکه پروردگار رحم کند، بدون تردید پروردگار من آمرزنده و مهربان است!
- ۷۷- «هل كنت تعلمين أن البومة لا تتحرك عيناها و لكن يتحرك رأسها في كل جهة؟!»: آیا
 (۱) می‌دانستید که جغد چشمش حرکت نمی‌کند، اما سرش در همه جهت‌ها حرکت می‌کند؟!
 (۲) می‌دانستی که جغد چشمانش حرکت نمی‌کند، ولی سرش در هر جهتی حرکت می‌کند؟!
 (۳) می‌دانستی که جغد دو چشمش را حرکت نمی‌دهد، اما سرش را در هر جهتی حرکت می‌دهد؟!
 (۴) می‌دانستید که جغد چشم خود را حرکت نمی‌دهد، ولی سرش در هر جهتی حرکت می‌کند؟!
- ۷۸- «تنوع مناطق الجذب السياحي في إيران يشجع السائحين إلى السفر إليها لرؤية جمال آثارها و طبيعتها الخلابة!»: تنوع مناطق
 (۱) دارای جذب گردشگر در ایران توریست‌ها را به سفر به سوی آن برای دیدن آثار زیبایش و طبیعت دلربایش ترغیب می‌کند!
 (۲) دارای جاذبه گردشگری در ایران گردشگران را به سفر به سوی آن برای دیدن آثار زیبای آن و طبیعت جالب آن فرا می‌خواند!
 (۳) دارای جذب توریست در ایران توریست‌ها را به سفر به سوی آن برای دیدن زیبایی آثارش و طبیعت جذابش فرا می‌خواند!
 (۴) دارای جاذبه توریستی در ایران جهانگردان را به سفر به سوی آن برای دیدن زیبایی آثارش و طبیعت جذابش تشویق می‌کند!
- ۷۹- «هناك زيتٌ قرب دُنب بعض الحيوانات يستعين به الأطباء لمعالجة كثير من الأمراض الجلدية!»:
 (۱) نزدیک دم برخی حیوانات روغنی وجود دارد که پزشکان از آن برای درمان بسیاری از بیماری‌های پوستی کمک می‌گیرند!
 (۲) آنجا کنار دم بعضی جانوران روغنی هست که پزشک‌ها از آن برای پیشگیری از بسیاری از بیماران پوستی یاری می‌جویند!
 (۳) نزدیک دم بعضی حیوانات روغنی وجود دارد که پزشکان از آن برای درمان بیماران پوستی زیادی استفاده می‌کنند!
 (۴) کنار دم برخی جانوران روغنی وجود دارد که پزشک‌ها با آن بسیاری از بیماری‌های پوستی را درمان می‌کنند!
- ۸۰- «أيها الناس! لا تُميتوا قلوبكم بكثرة الطعام و الشراب فإتأها كالزَّرع إذا كثر عليها الماءُ تموت!»: ای مردم
 (۱) قلب‌هایتان نباید با غذا و نوشیدنی زیاد بمیرند، زیرا آنها مانند یک کشت هستند، چنانچه آب بر آنها زیاد شود، می‌میرند!
 (۲) دل‌هایتان را نباید با زیادی غذا و نوشیدنی بمیرانید، زیرا آنها همچون کشت هستند، اگر آب بر آنها زیاد کنی، می‌میرند!
 (۳) دل‌های خویش را با زیادی غذا و نوشیدنی نمیرانید، چه آنها همچون کشت هستند؛ اگر آب بر آنها زیاد گردد، می‌میرند!
 (۴) قلب‌های خود را با غذا و نوشیدنی زیاد نمیرانید، چه آنها مانند یک کشت هستند؛ هرگاه آب بر آنها زیاد شود، می‌میرند!
- ۸۱- عَيْنُ الْخَطَا:
 (۱) منظمة اليونسكو الدُولِيَّة قد سَجَلت في قائمتها قِبَّة سلطانية المرتفعة: سازمان بين‌المللی يونسكو گنبد بلند سلطانيه را در فهرست خود ثبت کرده است!
 (۲) سيقولُ المجرمون في البعث؛ يا ليتنا نرجع مرةً أُخرى إلى الحياة الدنيا: گناهکاران در قیامت خواهند گفت: ای کاش یکبار دیگر به زندگی دنیا بر می‌گشتیم!
 (۳) إضافةً إلى تسجيل فلمٍ سنلقت لكم أيضاً صوراً حتى تُصدّقوا كلامنا: علاوه بر ضبط یک فیلم، برایتان عکس‌هایی را هم خواهیم گرفت تا سخنان ما را باور کنید!
 (۴) لا يفخر المرءُ جهلاً بالنسب فإن كلَّ امرئٍ يفوز بعملٍ يُحسِنه في الحياة: انسان نباید نابخرانه به دودمان افتخار کند، چرا که هر انسانی به وسیله کاری که آن را در زندگی نیکو انجام می‌دهد، رستگار می‌شود!

۸۲- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) تَمَتَّى أَخَوَايَ الْمُزَارِعَانَ: لَيْتَ الْمَطْرَ هَذِهِ السَّنَةَ يَنْزِلُ كَثِيراً حَتَّى تَنْبُتَ الْمَحَاصِيلَ الزَّرَاعِيَّةَ الَّتِي قَدْ زَرَعْنَا: دُو بَرَادِرِ كِشَاوَرِزْمِ أَرْزُو كَرَدَنْد: كَاشِ امْسَالِ بَارَانَ زِيَادِي بَبَارِدِ تَا مَحْصُولَاتِي كِه كَاشْتِه‌آند، بَرُوِيدَا!
- (۲) عَلِمَ هَذَا الرَّجُلُ التَّاجِرُ أَنَّ هَذِهِ السَّجَاجِيدَ قَدْ أُنتِجَتْ بِأَيْدِي النِّسَاءِ الرَّيْفِيَّةِ: اَيْنَ مَرْدِ بَازَرْكَانِ دَانَسْتِ كِه اَيْنَ فَرَش‌هَآ بَا دِسْتَانَ زَنَانَ رُوسْتَا تَوَلِيدِ شُدِه اِسْت!
- (۳) مَا قَسَمَ اللهُ لَنَا شَيْئاً أَفْضَلَ مِنَ الْعَقْلِ فَلَنْسْتَفِدَّ مِنْهُ لِلتَّقَدُّمِ فِي أُمُورِنَا: خُدا بَرَايَ مَا چِيْزِي رَا كِه بَهْتَرِازِ عَقْلِ بَاشْدِ تَقْسِيمِ نَكْرَدِه، پَسِ بَرَايَ پِيْشْرِفْتِ دَرِ كَارِهَائِمَانَ بَايْدِ اَزِ اَنِ اِسْتَفَادِه كَنِيم!
- (۴) لَعَلَّ النَّاسَ يَقْبَلُونَ الْحَقَّ مِنْ أَهْلِ الْبَاطِلِ، لَكِنَّهُمْ لَا يَقْبَلُونَ الْبَاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ أَبَداً: شَايْدِ مَرْدِمِ حَقِّ رَا اَزِ اَهْلِ بَاطِلِ بِيْذِيرَنْد، وَلِي هِرْكَزِ بَاطِلِ رَا اَزِ اَهْلِ حَقِّ نَمِي بِيْذِيرَنْد!

۸۳- «از مدیر پرسیده شد: آیا دانش آموزی در مدرسه هست؟ جواب داد: هیچ دانش آموزی اینجا نیست!»:

- (۱) سَأَلَ الْمَدِيرُ: أَمَا فِي الْمَدْرَسَةِ طَالِبٌ؟ فَأَجَابَ: لَا طَالِبَ هُنَا!
- (۲) سَأَلَ الْمَدِيرُ: هَلْ فِي الْمَدْرَسَةِ تَلْمِيذٌ؟ فَأَجَابَ: لَا تَلْمِيذَ هُنَاكَ!
- (۳) سَأَلَ الْمَدِيرُ: أَمَا فِي الْمَدْرَسَةِ تَلَامِيذٌ؟ فَقَالَ: لَيْسَ هُنَاكَ تَلَامِيذٌ!
- (۴) سَأَلَ الْمَدِيرُ: هَلْ فِي الْمَدْرَسَةِ طُلَّابٌ؟ فَقَالَ: لَيْسَ هُنَا طُلَّابٌ!

۸۴- «مَنْ طَلَبَ شَيْئاً وَجَدَ، وَجَدَ!» عَيْنَ الْأَقْرَبِ لِلْمَفْهُومِ:

- (۱) نَگَرْدَدِ شَاخَكِ بِي-بِن، بَرُومَنْدِ
- (۲) چُو آيِدِ بِه كُوشِيْدَنْتِ، خِيْرِ پِيْشِ
- (۳) يَارَانَ بِه مُلْكِ وَ مَالِ رَسِيْدَنْدِ وَ بَهْرِ مَا
- (۴) پَرُوزِ، بَعْدِ اَزِ اَيْنِ، هُوسِ مَرْغَكَانِ مَاسْتِ
- ز تَوْسَعِي وَ عَمَلِ بَايْدِ، ز مَنِ پِنْدَا!
- بِه تَوْفِيْقِ حَقِّ دَانَ، نِه اَزِ سَعِي خُوِيْشِ!
- چَزِ زَخْمِ سِيْنِه، حَاصِلِ سَعِي وَ عَمَلِ نَمَآنْدَا!
- مَا رَا بِه تَنِ نَمَآنْدِ، ز سَعِي وَ عَمَلِ، پَرِي!

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بَدَقَّةً، ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ بِمَا يَنْسَبُ لِلنَّصِّ: (۸۹-۸۵)

« كان لتوماس إديسون اختراعات أكثر من أي أمريكي آخر. عندما مات إديسون عام ١٩٣١ تفكّر الأمريكيون في أفضل الطرق لإظهار احترامهم له. كانت إحدى الاقتراحات هي أن تقوم الدولة بإطفاء جميع الأضواء لمدة دقيقة أو دقيقتين. سيتم قطع جميع الطاقة الكهربائية عن المنازل والشوارع والمصانع ولعلّ هذه الخطة (البرنامج) المقترحة جعلت الأمريكيين أن يفهموا فهماً تاماً شأن إديسون و اختراعاته. والطاقة الكهربائية كانت مهمة جداً للبلاد؛ و إطفائها و لو كان لمدة قصيرة يُمكن أن يؤدي إلى الفوضى (عدم النظم) الكاملة. لذلك كان هذا مستحيلاً. إنّ كثيراً من الناس خفّضوا أضواءهم في السكوت. و بهذه الطريقة احترّموا الرجل الذي عمِلَ أكثر من أي شخص آخر حتى أدخل قوّة الكهرباء العظيمة في حياة مواطنيه.»

۸۵- عَيْنَ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ حَسَبِ النَّصِّ: «اخْتَارَ النَّاسُ احْتِرَامَ إِدِيْسُونِ مِنْ خِلَالِ.....»

- (۱) إطفاء الأضواء في كلّ مكان إلا المدارس و المصانع!
- (۲) الامتناع عن التكلّم بمدّة دقيقة أو دقيقتين!
- (۳) تخفيض الأنوار بالصمت (تقليل الأنوار بالصمت)!
- (۴) إيقاف الضياء لمُدّة قصيرة!

۸۶- لِمَ يَتَمُّ تَنْفِيذُ (إِنجَاز) هَذِهِ الْخَطَّةِ أَبَداً لِأَنَّ.....

- (۱) الطّاقة الكهربائيّة كانت شيئاً لا مفرّ منه!
- (۲) إطفاء جميع الأضواء كلّها في لحظة واحدة كان من الصّعب!
- (۳) النَّاسُ لَقَدْ اِهْتَمُّوا بِإِحْدَى اخْتِرَاعَاتِ إِدِيْسُونِ فَقَط!
- (۴) الجميع ما رغّبوا في احترام إديسون!

۸۷- مَا هُوَ الْعَنْوَانُ الْمُنَاسِبُ لِلنَّصِّ؟

- (۱) الاحترام للمخترع
- (۲) الفوضى بإطفاء المصابيح
- (۳) الاقتراح الواحد من المواطنين
- (۴) أهميّة الاختراع في حياة الناس

■ عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ: (٨٨ و ٨٩)

- ٨٨- «الاقتراحات - تَفَكَّر - قَطَعَ - البلاد»:
 (١) الاقتراحات: إسم - جمع سالم للمؤنث (مفرده الاقتراح) - معرب / مضاف إليه و المجرور
 (٢) قَطَعَ: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب - ليس له حرف زائد - لازم / فعلٌ مع فاعله جملة فعلية
 (٣) تَفَكَّر: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر الغائب - من باب تفعل (له حرفان زائدان) / فعلٌ و فاعله الأمركيون
 (٤) البلاد: اسم - مذكر - جمع تكسير (مفرده البلد) - معرّف بأل - معرب / مجرورٌ بحرف الجر
- ٨٩- «يفهموا - هذه - أضواء - إحترموا»:
 (١) هذه: اسم إشارة للقریب - المفرد المؤنث - مبنيّ / اسم «لعلّ» و جملة إسمية
 (٢) أضواء: اسم - جمع مكسّر (مفرده ضوء) - معرب / مفعول و منصوب بالفتحة
 (٣) يفهموا: مضارع (يعادل المضارع الالتزامي في الفارسية) - مجرد ثلاثي - متعدّ / فعل و الجملة فعلية
 (٤) إحترموا: فعل أمر - للجمع المذكر المخاطب - مزيد ثلاثي من باب افتعال / فعل مع فاعله جملة فعلية

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ فِي الْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ: (٩٥-٩٠)

- ٩٠- **عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:**
 (١) تَعَلَّمَ الطِّيورُ كَيْفَ تَسْتَعْمِلُ الْغُشْبَ الْمُنَاسِبَ لِلْوَقَايَةِ مِنَ الْأَمْرَاضِ!
 (٢) سَجَلَتِ الْيُونَسُكَو مَنَاطِقَ تَقَافِيَّةٍ إِيْرَانِيَّةٍ فِي قَائِمَةِ التُّرَاثِ الْعَالَمِيِّ!
 (٣) يَسْتَنْطِغُ الْغَوَاصُونَ التَّقَاطُطَ صُوْرٍ فِي ظَلَامِ الْبَحْرِ!
 (٤) إِسْتَقْرَارُ الْوَضْعِ الْأَمْنِيِّ فِي بِلَادِنَا يَنْفَعُ جَمِيعَ سُكَّانِهَا!
- ٩١- **عَيْنُ مَبْتَدَأِ لَهُ تَابِعٌ فِي الْإِعْرَابِ:**
 (١) الْمُعَلِّمُونَ حَاضِرُونَ فِي مَهْرَجَانِ مَدْرَسَتِنَا الْكَبِيرَةِ!
 (٢) إِنَّ الْقَوَانِينَ الْمَفِيدَةَ تَنْصُرُ كُلَّ السَّائِقِينَ فِي الشَّوَارِعِ!
 (٣) قَرَأْتُ فِي كِتَابٍ: الْعَقْلُ السَّلِيمُ فِي الْجِسْمِ السَّلِيمِ!
 (٤) لِسَانُ الْقَطِّ سِلَاحٌ طَبَّيٌّ لِأَنَّهُ مَمْلُوءٌ بِغَدْدٍ تُفَرِّزُ سَائِلًا مَطْهَرًا!
- ٩٢- **عَيْنُ الْإِسْمِ مَنْصُوبًا بِالْيَاءِ:**
 (١) كُنْتُ أُرِيدُ أَنْ أَكْمَلَ وَاجِبَاتِي وَلَكِنَّ التَّمَارِينَ كَانَتْ صَعْبَةً!
 (٢) إِنَّ حَزْنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي قُلُوبِهِمْ لَا فِي وَجُوهِهِمْ!
 (٣) جَمِيعُ الْمُعَلِّمِينَ يَحْتَرِمُونَ الطُّلَّابَ الْمُؤَدِّبِينَ!
 (٤) لَا تُطْعَمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ!
- ٩٣- **عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ خَبْرٌ:**
 (١) عَلَى الْأَرْضِ تَسَاقَطَتِ أَسْمَاكٌ كَثِيرَةٌ مِنَ السَّمَاءِ!
 (٢) إِنَّ مَطَرَ السَّمَكِ يَحْدُثُ فِي بِلَادٍ مِنْ أَمْرِيكَ الْوَسْطَى!
 (٣) فِي هَذَا الْيَوْمِ لَا طَعَامَ تُبْخِ فِي هَذَا الْمَطْبَخِ!
 (٤) قَوْلٌ لَا أَعْلَمُ نِصْفَ الْعِلْمِ فَاعْتَرَفُوا بِجَهْلِكُمْ!
- ٩٤- **عِنْدَمَا نَكُونُ مُتَرَدِّدِينَ فِي نَزْوْلِ الْمَطْرِ نَقُولُ:**
 (١) إِنَّ السَّمَاءَ تُمَطِّرُ عَلَيْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ!
 (٢) لَيْتَ الْمَطْرَ يَنْزِلُ عَلَيْنَا بِحَمْدِ اللَّهِ!
 (٣) لَعَلَّ السَّمَاءَ تُمَطِّرُ عَلَيْنَا بِحَمْدِ اللَّهِ!
 (٤) نَعْلَمُ أَنَّ الْمَطْرَ يَنْزِلُ عَلَيْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ!
- ٩٥- **عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ «لَا» النَّافِيَةُ لِلْجِنْسِ:**
 (١) لَا صَعُوبَةٌ أَصْعَبُ مِنْ تَحْمَلِ الشُّعُورِ بِالْوَحْدَةِ!
 (٢) لَا تَقَاعِدْ لِلَّذِي يُحَاوِلُ أَنْ يَسَاعِدَ الْآخَرِينَ!
 (٣) إِنَّ زَمَلَانِي لَا خَوْفَ لَهُمْ مِنْ امْتِحَانَاتِ آخِرِ السَّنَةِ!
 (٤) لَا تُكْمَلْ زَمِيلَتِي دَرَسَاتِهَا بِسَبَبِ فَقْرِ أُسْرَتِهَا!

تاریخ

۹۶- و عوامل محدود کننده قدرت و اختیارات شاهان قاجار بودند.

- ۱) قدرت نظامی ایلات - دخالت قدرت‌های استعمارگر - دسیسه‌های درباریان
 - ۲) نفوذ زنان حرمسرا - نبود ارتش ثابت و حرفه‌ای - ضعف و سستی نسبت به بیگانگان
 - ۳) نفوذ دینی و اجتماعی روحانیت - قدرت نظامی ایلات - دخالت‌های قدرت‌های استعمارگر
 - ۴) نفوذ زنان حرمسرا - فقدان نظام اداری کارآمد - نفوذ دینی و اجتماعی روحانیت
- ۹۷- هسته اصلی نظام اجتماعی شهرها در دوره قاجار در کجا قرار داشت و کدام قشر تأمین کننده نیروی مسلح برای مواقع جنگ بودند؟
- ۱) مسجد - ایلات
 - ۲) بازار - روستاییان
 - ۳) مسجد - روستاییان
 - ۴) بازار - ایلات
- ۹۸- کدام گزینه جدول زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

ناصرالدین شاه	(ب)	فتحعلی شاه
(ج)	تحت تأثیر پیشرفت‌های اروپا	(الف)

- ۱) الف: سرودن شعر و سرگرم شدن به شکار ب: محمد شاه ج: شور و اشتیاق نسبت به اخذ تمدن اروپایی
 - ۲) الف: موفقیت در حفظ یکپارچگی کشور ب: ناصرالدین شاه ج: شور و اشتیاق نسبت به اخذ تمدن اروپایی
 - ۳) الف: ایستادگی در مقابل زیاده‌خواهی‌های انگلیسی‌ها ب: ناصرالدین شاه ج: ناکامی در مقابل نفوذ سیاسی و نظامی اروپا
 - ۴) الف: مواجهه با تهاجم نظامی روسیه ب: محمد شاه ج: درک ضرورت جبران عقب‌ماندگی کشور
- ۹۹- هر کدام از موارد زیر مربوط به کدام برهه می‌باشد؟

«رکود فراوان در عرصه اقتصاد - رونق مجدد صنایع دستی - تولید اسلحه سرد و گرم با کیفیت مطلوب»

- ۱) سقوط صفویان - آغاز دوران قاجار - به قدرت رسیدن قاجاریه
 - ۲) وقوع جنگ‌های ایران و روس - پایان یافتن جنگ‌های ایران و روس - همزمان با وقوع جنگ‌های ناپلئون در اروپا
 - ۳) سقوط صفویان - به قدرت رسیدن قاجاریان - دوره صدارت امیرکبیر
 - ۴) به قدرت رسیدن قاجاریان - دوره صدارت امیرکبیر - همزمان با وقوع جنگ‌های ناپلئون در اروپا
- ۱۰۰- چه عاملی موجب افزایش مشارکت تجار خارجی در صدور تولیدات کشاورزی ایران شد و کدام مورد از جمله عوامل صادرات پنبه به روسیه نیست؟

- ۱) تغییر در فنون کشاورزی - وقوع جنگ داخلی در آمریکا
- ۲) تجاری شدن کشاورزی - تغییر در شیوه‌ها و ابزار تولید
- ۳) تجاری شدن کشاورزی - افزایش درآمد مالکان زمین‌های کشاورزی
- ۴) افزایش درآمد مالکان زمین‌های کشاورزی - حمایت بازرگانان ارمنی

۱۰۱- هدف از تأسیس مدرسه دارالفنون چه بود و هنرمندان انتقادات سیاسی و اجتماعی خود را از چه طریق ابراز می‌داشتند؟

- ۱) آموزش علوم و فنون جدید - نمایش کمدی
 - ۲) آموزش علوم و فنون جدید - تعزیه
 - ۳) سوادآموزی به فرزندان تمام اقشار جامعه - تعزیه
 - ۴) جایگزینی با اعزام دانشجو به خارج - تئاتر
- ۱۰۲- هر کدام از عبارتهای زیر با کدام موضوع مرتبط است؟ (به ترتیب)

الف) ورود مظاهر تمدن غربی مانند تلگراف و تلفن و پست

ب) تداوم سنت معماری اسلامی و ایرانی

ج) دریافت سهم معینی از تولید توسط کشاورزان

د) تأسیس مدرسه توسط مسیونرهای اروپایی و آمریکایی

- ۱) گسترش سبک معماری اروپایی - شرایط اقلیمی و نوع مصالح ساختمانی - سهم‌بری دهقانی - آشنایی با پیشرفت‌های ایجاد شده در اروپا
- ۲) دوخته شدن نگاه روشنفکران به اروپا - کوشش معماران برای حفظ سنت معماری - شبانکارگی - قصد اروپاییان برای تغییر در تعلیم و تربیت ایرانیان
- ۳) گسترش سبک معماری اروپایی - کوشش معماران برای حفظ سنت معماری - تولید به صورت خرده کالایی - تصمیم حکومت قاجار برای دایر شدن مدارس با سبک جدید
- ۴) دوخته شدن نگاه روشنفکران به اروپا - شرایط اقلیمی و نوع مصالح ساختمانی - سهم‌بری دهقانی - جایگزینی با اعزام دانشجو به خارج

۱۰۳- چه تعداد از عبارتهای زیر صحیح می باشد؟

- اساس سپاه اشکانیان سواره نظام چابکی بود که در هنگام سواری نیز تیراندازی می کرد.
- در دوران اشکانیان به دلیل اهمیت فتوحات نظامی، گروه جنگجویان جایگاه بالاتری نسبت به دیگر طبقات پیدا کرد.
- در آیین زرتشتی تفاوت چندانی میان زنان و مردان وجود نداشت و پارسایی و عفت به عنوان دو خصلت خوب زنان برشمرده شده بود.
- ویژگی برجسته جشن های ایران باستان، تفریح، معاشرت و ابراز وفاداری به پادشاه بود.
- خانواده گسترده تا دوران هخامنشی تداوم داشت و پس از آن بنابر عوامل مختلف محدودتر و کوچک تر شد.

(۱) دو (۲) سه

(۳) چهار (۴) پنج

۱۰۴- هووخشتر چگونه توانست بر آشوریان غلبه کند؟ منشور کورش نماد چه چیزی است و با فتح بابل کدام سرزمین ها تحت فرمان

هخامنشیان قرار گرفته بود؟

(۱) با گسترش قلمرو ماد در شمال بین النهرین - پرهیز ایرانیان از کشتار و غارت - فنیقیه

(۲) با گسترش قلمرو ماد در شمال بین النهرین - روحیه صلح طلبی ایرانیان - بین النهرین

(۳) با اتحاد با حکومت بابل - فرمانروایی مداراجویانه کورش - مصر

(۴) با اتحاد با حکومت بابل - فرهنگ انسانی ایرانیان - بین النهرین

۱۰۵- کدام گزینه نشان دهنده وقایعی است که در دوره ساسانیان رخ داده است؟

الف) اسارت والرین امپراتور روم

ب) جنگ حران

ج) جنبش مزدک

د) تسلط بر یمن

ه) شروع جنگ های ایران و روم

و) شکست قبایل عرب مهاجم به مرزهای ایران

(۱) الف، ج، د

(۲) الف، ب، و

(۳) ه، د، و

(۴) ب، ج، ه

۱۰۶- در دوران باستان به ترتیب قضاوت رسمی و غیررسمی توسط چه کسانی انجام می گرفت و مبنای قضاوت در دوره هخامنشیان چه بوده است؟

(۱) حاکمان محلی، ریش سفیدان - قوانین مندرج در لوح های سنگی (مانند لوح حمورابی) و نیز قوانین اقوام ایرانی

(۲) روحانیون زرتشتی، ریش سفیدان - تعالیم دین زرتشتی و قوانین صادره از طرف پادشاهان

(۳) قضات منصوب از طرف پادشاه، روحانیون زرتشتی - ترکیبی از قوانین و شیوه های دادرسی اقوام ایرانی و غیرایرانی تابعه

(۴) روحانیون زرتشتی، ریش سفیدان - ترکیبی از قوانین و شیوه های دادرسی اقوام ایرانی و غیرایرانی تابعه

۱۰۷- ترتیب وقایع مهم تاریخ ایران در دوران باستان در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

(۱) غلبه کورش بر ماد - تصرف نینوا (پایتخت آشور) - تسخیر سارد (پایتخت لیدی) - فتح بابل

(۲) تصرف نینوا (پایتخت آشور) - فتح بابل - غلبه کورش بر ماد - فتح مصر

(۳) تصرف نینوا (پایتخت آشور) - تسخیر سارد (پایتخت لیدی) - فتح بابل توسط کورش - فتح مصر

(۴) اتحاد قبایل ماد علیه آشور - فتح نینوا - فتح بابل - غلبه بر دولت لیدی - فتح مصر

۱۰۸- صحیح و غلط بودن عبارتهای زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) یورش ها و غارتگری های پیاپی آشوریان منجر به اتحاد قبایل ماد شد.

ب) بیشترین توجه سلوکیان به مناطق شرقی قلمرو خود به منظور گسترش فرهنگ یونانی بود.

ج) مزدک خواهان تقسیم اموال طبقات بالا میان تهیدستان بود و به همین منظور پیروان خود را ترغیب به خشونت می کرد.

د) به زیر آب رفتن زمین های حاصلخیز آسورستان از جمله عوامل مؤثر در سقوط ساسانیان بود.

(۱) صحیح - غلط - غلط - صحیح - غلط

(۲) غلط - غلط - غلط - صحیح - غلط

(۳) غلط - صحیح - غلط - صحیح - غلط

(۴) صحیح - غلط - غلط - صحیح - غلط

جغرافیا

۱۰۹- با توجه به موارد زیر، کدام عبارت با مشخصات دریاچه‌های دائمی و فصلی کشورمان مطابقت دارد؟

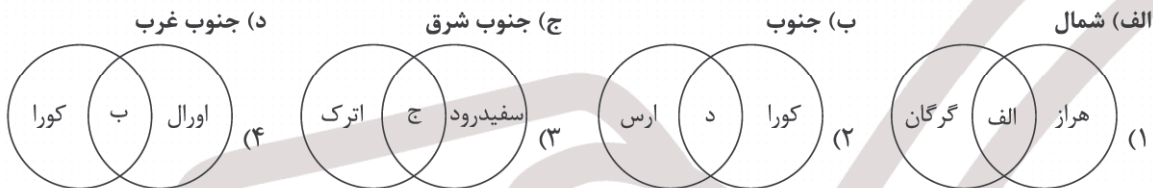
- الف) زریوار (د) مسیله
ب) نیریز (ه) پریشان
ج) مهارلو

- (۱) موارد «الف» و «ه» در دو استان متفاوت قرار دارند و هر دو از لحاظ زمانی یک نوع دریاچه هستند.
(۲) موارد «ب» و «ه» هر دو در یک استان قرار دارند و هر دو از لحاظ زمانی یک نوع دریاچه هستند.
(۳) موارد «ج» و «د» در دو استان متفاوت قرار دارند و هر دو از لحاظ زمانی یک نوع دریاچه هستند.
(۴) موارد «الف» و «ج» در دو استان متفاوت قرار دارند و از لحاظ زمانی دو دریاچه متفاوت‌اند.

۱۱۰- بیشتر بارش ایران در چه بازه زمانی صورت می‌گیرد؟

- (۱) اوایل فصل پاییز تا اواخر فصل بهار
(۲) اواخر فصل پاییز تا اواخر فصل بهار
(۳) اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار
(۴) اوایل فصل پاییز تا اوایل فصل بهار

۱۱۱- با توجه به رودهایی که به دریای خزر می‌ریزند، کدام شکل درست است؟

۱۱۲- کدام عبارت زیر در مورد ساختمان جمعیت جهان درست است؟

- (۱) از لحاظ نسبت سنی جز در زمان‌های خاص، تفاوت زیادی دارد؛ اما در طول زمان نسبت جنسیتی در کشورها تغییر آن‌چنانی ندارد.
(۲) از لحاظ نسبت جنسیتی جز در زمان‌های خاص تفاوت چندانی ندارد؛ اما در طول زمان، نسبت سنی در کشورها دچار تغییراتی می‌شود.
(۳) از لحاظ جنسیتی جز در زمان‌های خاص تفاوت زیادی دارد؛ اما در طول زمان نسبت سنی در کشورها تغییر آن‌چنانی ندارد.
(۴) از لحاظ نسبت سنی جز در زمان‌های خاص تفاوت چندانی ندارد؛ اما در طول زمان نسبت جنسیتی در کشورها دچار تغییراتی می‌شود.

۱۱۳- خشک شدن منابع آب منطقه سیستان که ناشی از بود باعث مهاجرت سیستانی‌ها به سرزمین شد.

- (۱) تغییرات آب و هوایی - خراسان
(۲) بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند - خراسان
(۳) تغییرات آب و هوایی - گرگان
(۴) بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند - گرگان

۱۱۴- اگر جمعیت یک کشور در سال ۲۰۲۴ میلادی ۴۵ میلیون نفر و میزان موالید سالانه آن ۷۵۰ هزار نفر و مرگ و میر آن ۳۰۰ هزار نفر باشد، در چه سالی جمعیت این کشور دو برابر می‌شود؟

- (۱) ۲۰۶۳ میلادی (۲) ۲۰۹۴ میلادی (۳) ۲۰۸۳ میلادی (۴) ۲۰۷۸ میلادی

۱۱۵- چه عواملی باعث گردیده است تا فقیران شهری پول کافی برای اجاره یا خرید مسکن نداشته باشند؟

- الف) رعایت نشدن عدالت اجتماعی در توزیع درآمدها
ب) مهاجرت‌های بی‌رویه از روستاها به شهرها به ویژه شهرهای بزرگ
ج) بی‌توجهی حکومت‌ها به حمایت‌های تأمین اجتماعی
د) بالا رفتن قیمت زمین و مسکن و اسکان غیر رسمی در حاشیه شهرها
(۱) الف و د (۲) ب و ج (۳) الف و ج (۴) ب و د

۱۱۶- کدام مورد برای تکمیل عبارت زیر مناسب است؟

- «برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی در شهرها و تأمین امنیت، نخست باید»
(۱) به آموزش عمومی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی اقدام نمود.
(۲) اماکن ناامن شناسایی شده و نظارت در این مناطق افزایش یابد.
(۳) دوربین‌های مدار بسته در نقاط مختلف شهر نصب و روشنایی معابر بهبود یافته و محله‌های فرسوده و مخروبه بازسازی شوند.
(۴) علل و ریشه‌های آسیب‌ها مانند فقر و بیکاری شناسایی شود و از بین برود.

۱۱۷- اگر مجموع فضای سبز شهری، در شهر «الف» ۲۱۰ هزار متر مربع و جمعیت آن ۳۰ هزار نفر و در شهر «ب» ۳۵۰ هزار متر مربع و جمعیت آن ۵۰ هزار نفر باشد، کدام گزینه سرانه فضای سبز را در این دو شهر به درستی توصیف می‌کند؟
 (۱) سرانه فضای سبز دو شهر با هم برابر است.

(۲) سرانه فضای سبز شهر «الف» نصف سرانه فضای سبز شهر «ب» است.

(۳) سرانه فضای سبز شهر «الف» کمی بیشتر از سرانه فضای سبز شهر «ب» است.

(۴) سرانه فضای سبز شهر «ب» یک و نیم برابر سرانه فضای سبز شهر «الف» است.

۱۱۸- کدام گزینه عبارت داده شده را به درستی کامل می‌کند؟

«شهر پایدار شهری است که در آن نیازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنان به طور مناسب و عادلانه برطرف می‌شود؛ بدون اینکه.....»

(الف) شهر و فعالیت‌های شهری کمترین تأثیر نامطلوب را بر محیط زیست داشته باشد.

(ب) درآمد کم، بیکاری، مسکن نامناسب و حاشیه‌نشینی به فقر شهری منجر شود.

(ج) منافع نسل‌های آینده به خطر بیفتد.

(د) فرهنگ و هنر بومی و ملی تضعیف گردد.

(۱) الف و ج (۲) ب و د (۳) ب و ج (۴) الف و ب

۱۱۹- بیشتر روستاییان با چه مسائل و مشکلاتی دست به گریبان هستند؟

(الف) نداشتن مالکیت زمین و کمبود زمین

(ب) یکپارچه نبودن و قطعه قطعه بودن زمین

(ج) بهره‌وری کم زمین و عدم آشنایی با اصول کشاورزی

(د) محور قرار ندادن توسعه کشاورزی به عنوان مهم‌ترین عامل توسعه روستایی

(۱) ب و ج (۲) الف و د (۳) ج و د (۴) الف و ب

۱۲۰- به ترتیب طراحی «خط بساواپی» و «رمپ» مربوط به کدام زمینه‌های مدیریت شهری است؟

(۱) هوشمند سازی - مبلمان شهری

(۲) هوشمند سازی - هوشمند سازی

(۳) مبلمان شهری - مبلمان شهری

(۴) مبلمان شهری - هوشمند سازی

فلسفه و منطق

۱۲۱- منطق با جمله‌ای همراه است که احتمال صدق و کذب که به جمله شناخته می‌شود و آنجا که قید و شرطی در کلام باشد یا برعکس به ترتیب قضایای و شناخته می‌شود.

(۱) دارد - خبری - شرطی - حملی

(۲) دارد - انشایی - حملی - شرطی

(۳) ندارد - خبری - شرطی - حملی

(۴) ندارد - انشایی - حملی - شرطی

۱۲۲- وجود الفاظ هیچ، همه و برخی به ترتیب اشاره به کدام قضیه دارند؟

(۱) موجه کلیه - موجه کلیه - موجه جزئیه؛ شرطیه

(۲) سالبه کلیه - موجه کلیه - سالبه جزئیه؛ محصوره

(۳) سالبه کلیه - موجه کلیه - موجه و سالبه جزئیه؛ محصوره

(۴) موجه کلیه - موجه کلیه - موجه و سالبه جزئیه؛ شرطیه

۱۲۳- کدام یک از گزینه‌های زیر، قضیه نیست؟

(۱) قرار و خواب ز حافظ طمع مدار ای دوست

(۲) حافظ نه غلامیست که از خواجه گریزد

(۳) گفت حافظ آشنایان در مقام حیرتند

(۴) حافظ به خود نپوشید این خرقة مه آلود

۱۲۴- پاسخ صحیح به این پرسش که «چرا منطق جملات انشایی را بررسی نمی‌کند؟»، کدام گزینه است؟

(۱) چون چهره پریشانی و مبهم دارند.

(۲) حقیقت را به درستی بیان نمی‌کند.

(۳) خطای اندیشه را نمی‌رساند.

(۴) صرفاً تمایل درونی افراد است.

۱۲۵- متناقض متداخل «بعضی الف ج نیست» کدام گزینه است؟

(۱) بعضی الف ج است. (۲) بعضی الف ج نیست. (۳) هر الف ج است. (۴) هیچ الف ج نیست.

۱۲۶- با یادگیری قواعد و قوانین مربع تقابل می‌توانیم

- (۱) بدانیم قضیه سالبه جزئیه، عکس ندارد.
 - (۲) استدلال‌هایی با مقدمات درست ایجاد کنیم.
 - (۳) در دام مغالطه‌هایی مانند استثنای قابل چشم‌پوشی نیفتیم.
 - (۴) درستی و نادرستی قضایا را بدون محتوای آنها تشخیص دهیم.
- ۱۲۷- اگر صدق قضیه موجهه کلیه‌ای را بدانیم که موضوع آن «غیر ب» و محمول آن «الف» باشد، صدق یا کذب قضایای «بعضی الف غیر ب است» و «بعضی غیر ب الف است» را تعیین کنید.

(۱) صادق - نامعلوم (۲) کاذب - صادق (۳) صادق - صادق (۴) کاذب - نامعلوم

۱۲۸- براساس احکام قضایا کدام‌یک از گزینه‌های زیر صحیح است؟

- (۱) هیچ الف ج نیست. (کاذب) ← بعضی ج الف نیست. (کاذب)
- (۲) هر ج د است. (صادق) ← بعضی د ج است. (صادق)
- (۳) بعضی الف ج نیست (صادق) ← بعضی ج الف است. (کاذب)
- (۴) هر ج د است. (صادق) ← هر د ج است. (صادق)

۱۲۹- کدام گزینه درست است؟

«اگر قضیه هر الف ب است کاذب باشد و با اعمال یکی از احکام قضایا آن را صادق کنیم، عکس مستوی آن چگونه است؟»

- (۱) قضیه کاذب در هیچ صورتی عکس ندارد.
 - (۲) با صادق شدن قضیه اصل، عکس مستوی دارد.
 - (۳) با وجود تغییر در اصل قضیه، مجدداً نمی‌توان عکس ساخت.
 - (۴) با متناقض متداخل قضیه اصل، عکس مستوی آن سالبه کلیه می‌شود.
- ۱۳۰- در تداخل، تضاد و عکس مستوی به ترتیب و تغییر می‌کنند.

- (۱) کیفیت، کمیت، کمیت و کیفیت
- (۲) کیفیت، کمیت، موضوع و محمول
- (۳) کمیت، کیفیت، کمیت و کیفیت
- (۴) کمیت، کیفیت، موضوع و محمول

۱۳۱- کدام‌یک از قضایای زیر رابطهٔ امکانی ندارد؟

- (۱) هوای عربستان گرم و سوزان است.
- (۲) مجموع زوایای مثلث برابر دو قائمه است.
- (۳) می‌توان دو شکل مربع را در شکل مستطیل ایجاد کرد.
- (۴) خربزه میوه‌ای شیرین و تابستانی است.

۱۳۲- کدام گزینه در مورد ممکن‌الوجود و رابطه امکانی صحیح‌تر است؟

- (۱) در امکان ذاتی، عقل امکان وجود و عدم را برابر می‌داند.
- (۲) اگر علت محقق نگردد امکان ذاتی یک پدیده امتناعی خواهد بود.
- (۳) با دخالت علت و خروج امکان از تساوی یک رابطه ضروری شکل می‌گیرد.
- (۴) انسان موجود یک ممکن‌الوجود است چون وجود و عدم کنار هم هستند.

۱۳۳- اگر مفهومی ذهنی را تصور کنیم ولی آن را در عالم خارج مشاهده نکنیم، آن موجود

- (۱) علتش واجب‌الوجود نیست.
- (۲) حتماً ممتنع‌الوجود بالذات خواهد بود.
- (۳) حتماً ممکن‌الوجود بالذات خواهد بود.
- (۴) چون تا الان ایجاد نشده است، بعداً هم ایجاد نمی‌شود.

۱۳۴- موضوعی را که نسبت به محمول وجود رابطه حتمی و غیرحتمی دارد به ترتیب عبارتند از

- (۱) واجب‌الوجود بالذات - واجب‌الوجود بالغیر
- (۲) رابطه وجوب - رابطه امکانی
- (۳) واجب‌الوجود - ممکن‌الوجود
- (۴) رابطه واجب و ضرورتی - رابطه امکان و امتناع

۱۳۵- کدام‌یک از جملات زیر در مورد رابطهٔ علیت صحیح است؟

- (۱) دلیل و درک علیت میان دو پدیده واقعی و غیبی است.
- (۲) وجود علت و معلول متوقف بر وجود رابطهٔ علیت است.
- (۳) علیت امری واقعی و عینی است که زیربنای تمام تلاش‌های بشر است.
- (۴) رابطه علت و معلول امری ذهنی است که مصادیق مبتنی بر واقعیت فراوان دارند.

۱۳۶- کدام گزینه معرف دیدگاه دیوید هیوم در مورد درک رابطه علیت است؟

- (۱) رابطه ضروری میان علیت و معلول تنها از طریق حس و تجربه قابل درک است.
- (۲) رابطه ضروری علت و معلول حسی و تجربی نیست بلکه عقلانی و استدلالی است.
- (۳) رابطه ضروری علت و معلول هر چند حسی و تجربی نیست اما نیازمند راه تجربی دیگری می‌باشد.
- (۴) رابطه ضروری علت و معلول به صورت عینی و تجربی به دست نمی‌آید بلکه نیازمند درک شهودی است.

۱۳۷- چه کسانی و چگونه از اصل اجتماع نقیض برای اثبات علیت استفاده کردند؟

- (۱) فلاسفه عقل‌گرا - هستی و عدم یک موجود اجتماع نقیض است.
- (۲) فلاسفه اسلامی - هستی و عدم یک موجود اجتماع نقیض است.
- (۳) فلاسفه عقل‌گرا - وجود و عدم هر دو ذهنی هستند نه عینی.
- (۴) فلاسفه اسلامی - وجود و عدم هر دو ذهنی هستند نه عینی.

۱۳۸- کدام گزینه در مورد اصل سنخیت علت و معلول نادرست است؟

- (۱) می‌توان از هر علتی معلولی متناسب با آن انتظار داشت.
- (۲) برخلاف اصل علیت سنخیت می‌تواند تجربی و عینی باشد.
- (۳) این اصل می‌تواند پشتوانه عقلی نظم دقیق جهان باشد.
- (۴) این اصل را می‌توان زیر بنای کاوش‌ها و تلاش‌های علمی بشر دانست.

۱۳۹- چه کسی درک علیت را امری بی‌نیاز از تمرین و تکرار و کاملاً فطری می‌داند و چه کسانی اصل علیت را کاملاً عقلانی برشمردند؟

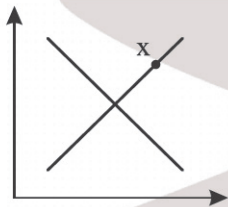
- (۱) هیوم - دکارت و فلاسفه اسلامی
- (۲) دکارت - فلاسفه اسلامی و تجربه‌گرایان
- (۳) دکارت - فلاسفه اسلامی و عقل‌گرایان
- (۴) هیوم - فیلسوفان مسلمان

۱۴۰- تخلف‌ناپذیری در نظام هستی و قانونمندی معین میان دسته‌های مختلف به ترتیب به کدام اصول مربوط می‌گردند؟

- (۱) علیت - سنخیت
- (۲) سنخیت - وجوب‌بخشی
- (۳) وجوب‌بخشی - علیت
- (۴) وجوب‌بخشی - سنخیت

اقتصاد

۱۴۱- در بازاری فرضی، وضعیت کالایی در نقطه X قرار دارد:

الف) وضعیت این کالا چگونه است؟

ب) در این وضعیت برای این کالا چه اتفاقی رخ می‌دهد؟

- (۱) الف: کمبود تقاضا ب: در این وضعیت، قیمت کالا افزایش پیدا خواهد کرد و مقدار تقاضا افزایش پیدا کرده و با کاهش عرضه، در نقطه تعادلی عرضه و تقاضا به هم می‌رسند.
- (۲) الف: کمبود عرضه ب: در این وضعیت، قیمت کالا کاهش پیدا خواهد کرد و در نتیجه مقدار تقاضا کاهش پیدا کرده و با افزایش عرضه، در نقطه تعادلی عرضه و تقاضا به هم می‌رسند.
- (۳) الف: مازاد تقاضا ب: در این وضعیت، قیمت کالا افزایش پیدا خواهد کرد و در نتیجه مقدار تقاضا کاهش پیدا کرده و با افزایش عرضه، در نقطه تعادلی عرضه و تقاضا به هم می‌رسند.
- (۴) الف: مازاد عرضه ب: در این وضعیت، قیمت کالا کاهش پیدا خواهد کرد و در نتیجه مقدار عرضه کاهش پیدا کرده و با افزایش تقاضا، در نقطه تعادلی عرضه و تقاضا به هم می‌رسند.

محل انجام محاسبات

۱۴۲- کدام مورد در رابطه با مفهوم کارایی و ناکارایی نادرست است؟

- (۱) تلاش برای به دست آوردن کارایی، به معنای یافتن موقعیت‌هایی برای پیشرفت است.
 (۲) زمانی که تولید ناکاراست، این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود، بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود.
 (۳) هنگامی که روی مرز کارایی قرار داریم، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری نخواهد شد.
 (۴) نقاطی که در زیر مرز امکانات تولید قرار دارند، ناکارا هستند و نشان‌دهنده این هستند که اقتصاد از بیشترین منابع استفاده نکرده است.

۱۴۳- آقای طلوعی که صاحب یک کارگاه برش فلز است در سال موفق به برش ۸۰,۰۰۰ فلز شده است. اگر جدول زیر مربوط به هزینه‌های او باشد و درآمد او از برش هر فلز ۳۵ هزار تومان باشد، سود آقای طلوعی با در نظر گرفتن هزینه‌های پنهان به چه صورت است؟

تعداد کارگران	۷ نفر
اجاره ماهانه کارگاه (در صورت اجاره دادن شدن)	۲۵ میلیون تومان
حقوق ماهانه هر کارگر	۳/۵ میلیون تومان
قبوض مصرفی سالانه	۲۸۰ میلیون تومان
استهلاک ماهانه	۱۷ میلیون تومان
خرید تیغ‌های برش فلز به صورت سالانه	۱۶۰ میلیون تومان

(۱) ۱۶/۵۲۰ میلیون ریال

(۲) ۱۵/۶۲۰ میلیون ریال

(۳) ۱۶۵۲ میلیون ریال

(۴) ۱۵۶۲ میلیون ریال

۱۴۴- به ترتیب درستی یا نادرستی هر یک از موارد زیر را مشخص کنید.

- کارآفرین تلاش می‌کند تا با افزایش درآمد و کاهش بهره‌وری از وضعیت زیان دوری کند.
- امروزه بسیاری از کسب‌وکارها در ایران به شکل شخصی‌اند.
- راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک از مزایای ایجاد کسب‌وکار شخصی است.
- شرکت تعاونی، کسب‌وکاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود.
- معمولاً ابداعات و اختراعات با کاهش هزینه‌ها اثر منفی بر تولید و عرضه می‌گذارند.

(۱) درست - نادرست - درست - درست - درست - نادرست - درست

(۲) نادرست - درست - درست - درست - درست - نادرست - درست

(۳) درست - درست - درست - درست - نادرست - درست - نادرست

(۴) نادرست - درست - درست - درست - درست - نادرست - درست

۱۴۵- اگر جدول زیر مربوط به سهام و مالکیت در یک شرکت فرضی باشد، به ترتیب از راست به چپ کل سرمایه شرکت و سهم آقای محسنی از سود سالانه چقدر است؟

تعداد سهام	عدد ۳۷۵۰
سود سالانه شرکت	۳,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان
تعداد سهام خریداری شده توسط آقای محسنی	۱/۱۲۵ عدد
قیمت هر سهم	۷۰,۰۰۰ تومان

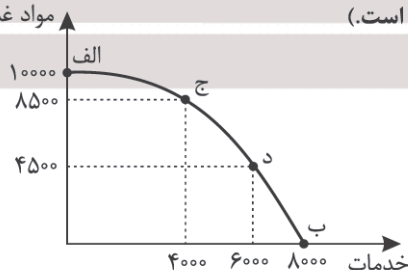
(۱) ۲۶۲,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۷۱۰ میلیون تومان

(۲) ۲۲۵,۶۰۰,۰۰۰ - ۱۷۱۰ میلیون تومان

(۳) ۲۶۲,۵۰۰,۰۰۰ - ۱۱۷۰ میلیون تومان

(۴) ۲۲۵,۶۰۰,۰۰۰ - ۱۱۷۰ میلیون تومان

۱۴۶- اگر منحنی مرز امکانات زیر مربوط به یک کشور فرضی باشد، درآمد حاصل در نقطه «ج»، چقدر بیشتر از درآمد حاصل در نقطه «ب» است؟ (قیمت هر واحد مواد غذایی ۴۵,۰۰۰ و قیمت هر واحد خدمات ۶۰,۰۰۰ تومان است).

(۱) ۱۴۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان

(۲) ۱۴۵,۲۰۰,۰۰۰ تومان

(۳) ۱۶۵,۲۰۰,۰۰۰ تومان

(۴) ۱۶۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان

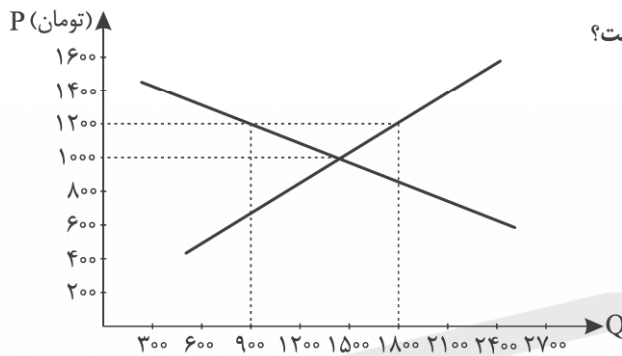
محل انجام محاسبات

۱۴۷- خانم اسماعیلی که در استان یزد به عنوان یکی از برترین کارآفرینان استان معرفی شده بود، برای ذکر عوامل موفقیت خود به دو خاطره اشاره کرد: «من در اوایل کارم با اینکه تا مرز ورشکستگی رفتم، ولی پا پس نکشیدم و ادامه دادم.» و همچنین وی افزود: «خیلی از مواقع کارگران بنگاه اقتصادی من با هم مشاجره کردند، اما به لطف خدا توانستم رفع خصومت کنم.»

هر یک از دو خاطره بالا به کدام یک از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق اشاره دارد؟

- (۱) پراگیزه - یادگیرنده
(۲) ریسک‌پذیر - یادگیرنده
(۳) ریسک‌پذیر - سازمان‌دهنده
(۴) پراگیزه - سازمان‌دهنده

۱۴۸- با توجه به نمودار عرضه - تقاضای زیر:

الف) حداکثر درآمد تولیدکنندگان در قیمت ۱۲۰۰ چند تومان است؟

ب) در کدام قیمت انتظار افزایش قیمت می‌رود؟

- (۱) الف: ۲,۱۶۰,۰۰۰ ب: ۱۶۰۰ تومان
(۲) الف: ۱,۰۸۰,۰۰۰ ب: ۱۴۰۰ تومان
(۳) الف: ۱,۰۸۰,۰۰۰ ب: ۴۰۰ تومان
(۴) الف: ۲,۱۶۰,۰۰۰ ب: ۸۰۰ تومان

۱۴۹- یک ادمین فضای مجازی می‌خواهد برای فعالیت‌های تولید محتوای خود از بین خرید «موبایل با دوربین حرفه‌ای» و «دوربین مخصوص عکاسی و فیلم‌برداری» دست به انتخاب بزند، مشخص کنید کدام انتخاب برای او کمترین «منفعت خالص» را خواهد داشت؟

- موبایل مدل ۱۴: منافع ۳۰ میلیون تومان، هزینه ۵۰ میلیون تومان
- موبایل مدل ۱۵: منافع ۳۵ میلیون تومان، هزینه ۶۰ میلیون تومان
- دوربین مدل A: منافع ۲۰ میلیون تومان، هزینه ۱۵ میلیون تومان
- دوربین مدل B: منافع ۳۰ میلیون تومان، هزینه ۲۰ میلیون تومان

- (۱) موبایل مدل ۱۴ (۲) موبایل مدل ۱۵ (۳) دوربین مدل A (۴) دوربین مدل B

۱۵۰- به ترتیب عامل انتصاب مدیر روابط عمومی شرکت کیست؟ کدام مورد به معایب کسب و کار شرکت اشاره ندارد؟

- (۱) مدیرعامل - مسئولیت احتمالی این کسب‌وکار، به همه سهام‌داران به‌طور کامل بر می‌گردد؛ حتی در سفر.
(۲) رئیس هیئت مدیره - سود این کسب‌وکار در پایان دوره، به نسبت سهام‌داران تقسیم می‌شود.
(۳) رئیس هیئت مدیره - در این کسب‌وکار، امکان جذب افراد توانمندتر بیشتر فراهم است.
(۴) مدیرعامل - این کسب‌وکار به صورت مستمر باید برای سازمان امور مالیاتی گزارش رد کند.

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۳
۲۳ شهریور ۱۴۰۳

دوازدهم
انسانی

پاسخنامه انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستاران
۱	ریاضی و آمار	مهران موحدی	نسیم اکبری - امیر زراندوز	محمد منتظران - مانی موسوی
۲	علوم و فنون ادبی	حنیف افخمی	احمد بهزادی - داود تالشی - حسن عادلخانی	کبری سلیمانی - محمد کاووسی
۳	جامعه‌شناسی	بهزاد اندرز	سید هانی رکن‌الدینی	احسان اسدی
۴	روان‌شناسی	علی محسنی	فاطمه ابطی - فاطمه عباسی	احسان اسدی - نگار کاتبی
۵	زبان عربی	کاظم غلامی	آریا ذوقی - زهرا فرزانه - خالد مشیرپناهی	مبینا بهرامی - سمانه ریحانی
۶	تاریخ	معین‌الدین تقی‌زاده		احسان اسدی - نگار کاتبی
۷	جغرافیا	بهروز یحیی		احسان اسدی
۸	فلسفه و منطق	محمد تفقیدی	خیرالله اسماعیلی	احسان اسدی
۹	اقتصاد	علی محسنی	فیروز کریمی - محمدرضا مبارکی	نگار کاتبی

گروه تایپ و ویراستاری (به ترتیب حروف الفبا)
زهرا احدی - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - معین‌الدین تقی‌زاده - کبری سلیمانی - مهرداد شمسی - راضیه صالحی - انسبه مرزبان

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

ریاضی و آمار

۱۰. گزینه ۲ صحیح است.
ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم و با تعیین چارک اول و سوم داده‌های بین آنها را مشخص می‌کنیم.

$$\begin{array}{ccccccc} \overline{1, 2, 3, 4, 5} & , & \overline{6, 7, 8, 9, 10, 11, 12} \\ \downarrow & & \downarrow & & \downarrow \\ Q_1 & & Q_2 & & Q_3 \end{array}$$

داده‌های بین Q_1 و Q_2 برابر ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ می‌باشد که اکنون واریانس و سپس انحراف معیار آن را مشخص می‌کنیم.

$$\bar{x} = \frac{3+4+5+6+7+8+9}{7} = \frac{42}{7} = 6$$

$$\delta^2 = \frac{(3-6)^2 + (4-6)^2 + (5-6)^2 + (6-6)^2 + (7-6)^2 + (8-6)^2 + (9-6)^2}{7}$$

$$= \frac{9+4+1+0+1+4+9}{7} = \frac{28}{7} = 4 \Rightarrow \text{انحراف معیار} = \sqrt{4} = 2$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

۱۱. گزینه ۳ صحیح است.

در پدیده تصادفی، تمام نتایج ممکن برای آن آزمایش، کاملاً مشخص است، ولی نمی‌توانیم به طور قطعی، نتیجه را تعیین کنیم. در پرتاب سکه‌ای که هر دو طرف آن عدد ۳ حک شده، قطعاً می‌دانیم عدد ظاهر شده ۳ است، پس پدیده‌ای قطعی است نه تصادفی.
(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۲)

۱۲. گزینه ۲ صحیح است.

سکه

تاس ۲

رو $6 \times 6 = 36$

پ $2 \times 2 \times 2 = 8$

$$n(S) = 36 + 8 = 44$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۲۵)

۱۳. گزینه ۴ صحیح است.

حل این سؤال نیاز به هیچ فرمول خاصی ندارد و فقط با مفهوم جایگشت به جواب می‌رسیم. الان ۵ دختر و پسر می‌خواهند در یک صف قرار گیرند و عکس یادگاری بگیرند که این عمل به $5! = 120$ حالت مختلف انجام‌پذیر است.
(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۴)

۱۴. گزینه ۱ صحیح است.

می‌توانیم از فرمول ترکیب استفاده کنیم. یعنی باید به ۱۹ سؤال یا ۲۰ سؤال پاسخ درست بدهیم، یعنی داریم:

$$\binom{20}{19} + \binom{20}{20} = 20 + 1 = 21$$

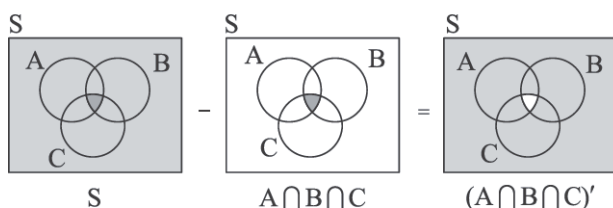
یادآوری: در مبحث ترکیب، روابط زیر برقرار هستند:

$$\binom{n}{n} = 1, \binom{n}{0} = 1, \binom{n}{n-1} = n, \binom{n}{1} = n$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۵)

۱۵. گزینه ۳ صحیح است.

قسمت هاشورخورده به صورت زیر به دست آمده است:

در واقع پیشامد $(A \cap B \cap C)$ را از فضای نمونه S حذف کرده‌ایم.

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱. گزینه ۲ صحیح است.

اگر به دقت بیشتری نیاز داشته باشیم، مشاهده مناسب نیست.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۷۸)

۲. گزینه ۳ صحیح است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۷۹)

۳. گزینه ۲ صحیح است.

عبارت‌های (ب) و (د) درست هستند.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه‌های ۷۹ و ۸۳)

۴. گزینه ۱ صحیح است.

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کرده و Q_1 و Q_3 را مشخص می‌کنیم.

$$\begin{array}{ccccccc} \overline{12, 14, 21, 21} & , & \overline{25, 27, 30, 31, 36} \\ \downarrow & & \downarrow & & \downarrow \\ Q_1 = 17.5 & & Q_2 & & Q_3 = 30.5 \end{array}$$

دامنه میان چارکی $\rightarrow IQR = Q_3 - Q_1 = 30.5 - 17.5 = 13$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۹۴)

۵. گزینه ۱ صحیح است.

ابتدا میانگین داده‌ها را می‌نویسیم تا a به دست بیاید.

$$\bar{x} = \frac{14+12+11+16+19+a+7+12+18}{9}$$

$$\Rightarrow \frac{109+a}{9} = 13 \Rightarrow a = 117 - 109 = 8$$

اکنون داده‌ها را مرتب می‌کنیم تا میانه مشخص شود:

$$7, 8, 11, 12, 12, 14, 16, 18, 19$$

Q_2

بنابراین نصف میانه برابر ۶ است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۶. گزینه ۴ صحیح است.

از آنجایی که هر داده یکبار بیشتر تکرار نشده و در داده‌ها مد وجود دارد. پس مقدار a با یکی از داده‌ها برابر است.
از آنجا که میانگین و مد یکسان هستند داریم:

$$a = \frac{22+28+30+25+20+a}{6} \Rightarrow 125 + a = 6a$$

$$\Rightarrow 5a = 125 \Rightarrow a = 25$$

با مرتب کردن داده‌ها، میانه نیز ۲۵ می‌شود.

$$20, 22, 25, 25, 28, 30$$

$Q_2 = 25$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۷)

۷. گزینه ۲ صحیح است.

می‌دانیم اگر عددی به داده‌ها اضافه یا کم شود و یا ضرب یا تقسیم شود همان عدد به میانگین اضافه یا کم و یا ضرب و یا تقسیم می‌شود.
 $(3 - \text{میانگین قدیم}) \times 4 = \text{میانگین جدید}$

$$120 = (\bar{x} - 3) \times 4 \Rightarrow 4\bar{x} - 12 = 120 \Rightarrow 4\bar{x} = 132 \Rightarrow \bar{x} = 33$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۸۶)

۸. گزینه ۱ صحیح است.

می‌دانیم واریانس برابر $\delta^2 = \frac{(x_1 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}$ می‌باشد.

بنابراین $\delta^2 = \frac{480}{3} = 160$ می‌باشد و انحراف معیار برابر ۴ است. اکنون تفاضل انحراف معیار از واریانس برابر $16 - 4 = 12$ می‌باشد.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۹۰)

۹. گزینه ۳ صحیح است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۹۵)

پایه دوازدهم . آزمون ۳ . پاسفنامه انسانی

کنیم یعنی در واقع از اصل متمم استفاده می‌کنیم:

$$\binom{3}{2} = \text{تعداد پاره‌خط‌هایی که با مثلث } ABC \text{ برخورد ندارند}$$

$$\Rightarrow n(A) = \binom{8}{2} - \binom{3}{2} = \frac{8 \times 7}{2} - 3 = 28 - 3 = 25$$

$$n(S) = \binom{8}{2} = 28 \Rightarrow P(A) = \frac{25}{28}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۹)

علوم و فنون ادبی

۲۱. گزینه ۲ صحیح است.

(الف) از بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری سادگی و روانی است.
(ب) توجه به مردم از بارزترین ویژگی ادبیات دوره بیداری است.
(ج) آزادی و وطن از شاخص‌ترین درون‌مایه‌های شعر عصر بیداری است.
(د) طنز سیاسی و اجتماعی از شاخصه‌های ارزنده نثر عصر بیداری است.
(علوم و فنون دوازدهم، صفحه‌های ۴۲، ۴۴ و ۴۶)

۲۲. گزینه ۴ صحیح است.

عبارت‌های دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.

(علوم و فنون دوازدهم، صفحه ۴۵)

۲۳. گزینه ۱ صحیح است.

با آگاهی از سنت‌های ادبی به زبان پرعلاقت گذشته وفادار ماندند.
(ملک‌الشعرا بهار - ادیب‌الممالک فراهانی)
به زبان ساده و صمیمی کوچه و بازار روی آوردند و از واژه‌ها و موسیقی عامیانه بهره بردند. (سیداشرف‌الدین گیلانی - عارف قزوینی)
با تأثیرپذیری از اوضاع اجتماع، نوآوری‌هایی در عرصه تخیل پدید آوردند. (میرزاده عشقی)
به دفاع از نیازهای محرومان جامعه، کارگران و ضعیفان توجه داشتند. (ابوالقاسم لاهوتی - فرخی بزدی)

(علوم و فنون دوازدهم، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۴)

۲۴. گزینه ۲ صحیح است.

درون‌مایه‌های: «تمدن، بیداری، نوگرایی، اصلاح خرابی‌ها و... و تأثیر آن در زندگی عامه مردم» در گزینه ۲ مشهود است.
در متن فوق به موضوعات گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ اشاره‌ای نشده است.

(علوم و فنون دوازدهم، صفحه ۴۶)

۲۵. گزینه ۴ صحیح است.

یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است که امروزه کاربرد چندانی ندارد.

(علوم و فنون دوازدهم، صفحه ۴۶)

۲۶. گزینه ۱ صحیح است.

در شعر برخی از شاعران این دوره توجه به واژگان کهن، مثل: «بادافره، خلیدن، گلخن و...» مشاهده می‌شود.

(علوم و فنون دوازدهم، صفحه ۴۳)

۲۷. گزینه ۴ صحیح است.

گزینه ۴ متن برگرفته از کتاب «کلیله و دمنه» تألیف قرن ششم است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) متن، برگرفته از کتاب «کلیله و دمنه» است.

(۲) متن، برگرفته از کتاب «کشف‌الاسرار» است.

(۳) متن، برگرفته از کتاب «چهارمقاله» نظامی عروضی است.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵ و ۸۷)

۲۸. گزینه ۱ صحیح است.

موارد نادرست:

(د) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی از ویژگی‌های زبانی نثر دوره سامانی است.

(ه) «شعر واقع‌گراست و توصیفات عمدتاً طبیعی، ساده، محسوس و عینی است.» از ویژگی‌های فکری شعر قرن چهارم و سبک خراسانی است.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۸۲ و ۸۵)

۱۶. گزینه ۳ صحیح است.

از فرض $A - B = A$ نتیجه می‌گیریم که A و B ناسازگارند، لذا

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B)$$

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) \quad \text{و داریم: } P(A) = 1 - \frac{1}{9} = \frac{8}{9}$$

$$\Rightarrow 3P(A) = P(A) + P(B) \Rightarrow 3\left(\frac{8}{9}\right) = \frac{1}{9} + P(B)$$

$$\Rightarrow P(B) = \frac{3}{9} - \frac{1}{9} = \frac{2}{9}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۹)

۱۷. گزینه ۱ صحیح است.

بهتر است از پیشامد متمم استفاده کنیم چون نوشتن پیشامد مطلوب، بسیار وقت‌گیر است.

ابتدا پیشامد آن را می‌نویسیم که یکی از اعداد سه برابر دیگری باشد.

$$n(S) = 6^2 = 36$$

$$A = \{(1, 3), (3, 1), (2, 6), (6, 2)\}$$

$$\Rightarrow n(A) = 4$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4}{36} = \frac{1}{9}$$

$$\Rightarrow P(A') = 1 - P(A) = 1 - \frac{1}{9} = \frac{8}{9}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۹)

۱۸. گزینه ۱ صحیح است.

$$n(S) = 2^5 = 32$$

$$A = \{(پ, پ), (پ, پ), (پ, پ), (پ, پ), (پ, پ), (پ, پ), (پ, پ), (پ, پ)\}$$

$$\Rightarrow n(A) = 4 \Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4}{32} = \frac{1}{8}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۹)

۱۹. گزینه ۲ صحیح است.

ابتدا $n(S)$ را به دست می‌آوریم:

$$|5 \quad 4 \quad 3| \Rightarrow n(S) = 5 \times 4 \times 3 = 60$$

عدد حاصل باید فرد باشد یعنی یکنانش باید ۳ یا ۵ یا ۷ باشد و ضمناً عدد حاصل باید بزرگ‌تر از ۶۰۰ باشد یعنی صدگان باید ۶ یا ۷ باشد. الان ۷ در هر دو شرط مشاهده می‌شود، پس باید ۲ حالت جداگانه در نظر بگیریم:

$$\left. \begin{array}{l} \text{یکان ۷ باشد} \\ \begin{array}{|c|c|c|} \hline 1 & 3 & 1 \\ \hline \end{array} \Rightarrow \text{جواب} = 1 \times 3 \times 1 = 3 \\ \text{۳، ۴، ۵} \end{array} \right\} \Rightarrow n(A) = 3 + 12 = 15$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{یکان ۳ یا ۵ باشد} \\ \begin{array}{|c|c|c|} \hline 2 & 3 & 2 \\ \hline \end{array} \Rightarrow \text{جواب} = 2 \times 3 \times 2 = 12 \\ \text{دو تا عدد در یکان و صدگان} \end{array} \right\}$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{انتخاب شده پس ۳ عدد باقی مانده} \\ P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{15}{60} = \frac{1}{4} \end{array} \right\}$$

(ریاضی و آمار دوازدهم، صفحه ۱۹)

۲۰. گزینه ۴ صحیح است.

تعداد کل وترها (پاره‌خط‌ها) برابر است با $\binom{8}{2}$ حالا باید تعداد

پاره‌خط‌هایی را که با مثلث ABC برخورد ندارند از جواب $\binom{8}{2}$ کم

(ب) بازی - پرده‌سازی: قافیه‌اند: ی الحاقی است.
(د) کوره - غوره: قافیه است (ه) الحاقی است.
(ه) جهند - دهند: قافیه‌اند - (ند) الحاقی است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۹۴)

۳۸. گزینه ۴ صحیح است.

همه ابیات، براساس قاعده (۲) قافیه‌اند. در پیدا کردن حروف قافیه (حروف اصلی)، در قاعده (۲) آخرین هجای واژه قافیه بدون حروف الحاقی را می‌بینیم.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) تُست - سُست: یک هجا - ۴ واج: (ت + مُ + س + ت)
(س + مُ + س + ت)

اولین صامت (ت - س) حذف شود حروف اصلی براساس (مصوت (مُ) + صامت (س) + صامت (ت) است.

(۲) طیبیب (یبب = یب) / حبیب (یبب = یبب) مصوت (یب) + صامت (پ)

(۳) پاک - ناپاک قافیه‌اند (آک) حروف اصلی‌اند: مصوت (أ) + صامت (ک)

(۴) قاعده (۲) است مَخُو - صَخُو: یک هجا هستند (م - ص) از اول هجا حذف می‌شود: مَ + ح + وُ = مصوت + صامت + صامت است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۹۰)

۳۹. گزینه ۱ صحیح است.

(ب) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن)
(ه) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن)
بررسی وزن سایر گزینه‌ها:

(الف) مفعول مفاعیلن مفاعیلن ← وزن ناهمسان

(ج) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن ← وزن ناهمسان

(د) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن ← وزن ناهمسان

(د) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن ← وزن همسان دولختی است، اما به صورت دسته‌بندی هجایی نمی‌شود.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۲۶)

۴۰. گزینه ۳ صحیح است.

(ب) مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن

(ج) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

(ه) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

(الف) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

(د) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

(و) مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن

(علوم و فنون دهم، صفحه ۵۳)

۴۱. گزینه ۳ صحیح است.

در باغ و راغ دفتر دیوان خویش ← مفعول فاعلات مفاعیل فع

(علوم و فنون دهم، صفحه ۲۵)

۴۲. گزینه ۲ صحیح است.

وزن بیت گزینه ۲: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن - وزن همسان دولختی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعولن - وزن ناهمسان

(۳) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع - وزن ناهمسان

(۴) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن - وزن ناهمسان

۴۳. گزینه ۱ صحیح است.

وزن گزینه ۱: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعولن

پایه آوایی مشترک سایر گزینه‌ها: «مفتعلن» و «مفاعیلن» است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۷۰)

۴۴. گزینه ۳ صحیح است.

بیت (ب) و (ه) وزن همسان دارند و رکن «مفتعلن» تنها در بیت «د» وجود دارد.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۷۰)

۲۹. گزینه ۳ صحیح است.

چهار غلط تاریخی در متن دیده می‌شود.

۱- نثر ساده در این دوره به کمال رسید

۲- نویسندگان به زبان فارسی توجه داشتند.

۳- نامه‌ها و فرمان‌ها به زبان فارسی نگاشته می‌شد.

۴- مجموعه‌های مشهوری از متون نثر فارسی پدید آمد.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

۳۰. گزینه ۳ صحیح است.

در گزینه ۳ شاعر با تلمیح به ماجرای بر دار کردن حسین منصور حلاج، مفهوم بلند «سکوت و رازداری عرفانی» را در کمترین واژه‌ها جای داده است.

گزینه‌های ۱ و ۲ تلمیح ندارند. گزینه ۴ تضمین دارد.

(علوم و فنون دوازدهم، صفحه ۳۱)

۳۱. گزینه ۲ صحیح است.

(تلمیح به کوهکنی فرهاد) (تناسب یا مراعات نظیر: فرهاد، کوهکنی، کوه، تیشه)

بیت بالا آرایه‌های: «تضمین، استعاره» ندارد.

(علوم و فنون دوازدهم، صفحه ۳۹)

۳۲. گزینه ۲ صحیح است.

(۱) تناسب دارد ولی تلمیح ندارد.

(۲) تلمیح به صبر ایوب و تضمین حدیث

(۳) تلمیح معطوف به حدیث: «موتوا قبل ان تموتوا» و جاودانه شدن ادريس، ولی تضمین ندارد.

(۴) مراعات نظیر دارد، ولی تلمیح ندارد.

(علوم و فنون دوازدهم، صفحه ۳۵)

۳۳. گزینه ۳ صحیح است.

(۱) جناس ندارد.

(۲) تلمیح ندارد.

(۳) جناس: در (اسم) با در (حرف اضافه) جناس تام دارد. تلمیح به آیه ۱۱۵ سوره بقره، واج‌آرایی: حرف «ر»، مراعات: در، دیوار

(۴) جناس ندارد.

(علوم و فنون دوازدهم، صفحه ۳۲)

۳۴. گزینه ۳ صحیح است.

(ج) سعد - سعید: اشتقاق، جناس ناهمسان نیز دارند.

(د) دام - دام: جناس همسان

(حیوان اهلی (تله، کمین)

(الف) زهره - زهره: جناس ناهمسان (ناقص حرکتی)

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۹۸ و ۹۹)

۳۵. گزینه ۲ صحیح است.

بیت دوم: هوش - دوش: جناس ناهمسان (ناقص اختلافی)

(علوم و فنون دهم، صفحه ۹۸)

۳۶. گزینه ۴ صحیح است.

شعر - شاعر: جناس ناهمسان (ناقص افزایشی)

شعر - شاعر: شعور: اشتقاق

(علوم و فنون دهم، صفحه ۹۹)

۳۷. گزینه ۴ صحیح است.

(الف) بر - پیش آور (قافیه (۲) = حروف اصلی = (ر) - گشا - سخا (قافیه (۱) = حروف اصلی = (آ))

(ج) کیوان - زندان (قافیه (۲) = حروف قافیه (آن) - در بر (قافیه (۱) = حروف اصلی = (ر))

دو بیت دارای دو قافیه‌اند = ذوقافیتین

حروف الحاقی: حروفی از آخر واژه‌های قافیه که قابل برداشتن باشند عبارتند از: تمام پسوندها در اسم‌ها، صفت‌ها، قیده‌ها، شناسه‌های فعل، ضمائر متصل (پیوسته) و ...

حروف (ی - ی) (مصورت و صامت) و های غیرملفوظ (ه - ه) همیشه الحاقی‌اند حتی اگر قافیه معنا ندهد.

۴۵. گزینه ۴ صحیح است.

مفهوم بیت سؤال: شاعر از بخت و اقبال خود ناامید است زیرا او را به آرزویش نرسانیده است.
مفهوم بیت گزینه ۴: تسلیم شدن در برابر سرنوشت و پذیرفتن آن.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۱۸۶)

۴۶. گزینه ۳ صحیح است.

مفهوم بیت سؤال و گزینه ۳: «شاعر با تمام هستی در حال ستایش خداست.»
(۱) عاشق وقتی در نماز به یاد معشوق می‌افتد تمام اطرافش به هیجان می‌آید.
(۲) تمام هستی محلی پراحساس برای ستایش و تسبیح خداست.
(۴) عاشق باید آماده جان‌فشانی باشد.

(علوم و فنون دوازدهم، صفحه ۳۶)

۴۷. گزینه ۲ صحیح است.

هر دو بیت (الف) و (د) می‌گویند که با احمق حرف نزن.
(علوم و فنون دوازدهم، صفحه ۳۲)

۴۸. گزینه ۱ صحیح است.

(۱) سوگواری بر مرگ دوستان هنرمند
(۲) جان‌فشانی در راه آزادی
(۳) بیگانه‌ستیزی
(۴) تأثیر روشننگری نویسندگان و شاعران در جامعه

(علوم و فنون دوازدهم، صفحه ۴۶)

۴۹. گزینه ۴ صحیح است.

مفهوم: «تعلیم و تربیت نوین»
(علوم و فنون دوازدهم، صفحه ۳۹)

۵۰. گزینه ۲ صحیح است.

ابیات (ج) و (د) یاری نرساندن بخت و اقبال را بیان می‌کنند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(الف) شاعر با بخت و روزگار سر جنگ دارد.
(ب) بخت و اقبال همراه شاعر است و درهای آسمان را به رویش گشوده است.
(ه) اگر بخت همراه من باشد به وصال خواهم رسید و اگر مرا بکشد هم افتخار نصیبم خواهد شد.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۱۸۶)

جامعه‌شناسی

۵۱. گزینه ۲ صحیح است.

بازتولید هویت اجتماعی به معنای انتقال آن از نسلی به نسل دیگر است. به گونه‌ای که علی‌رغم گذر زمان و پذیرش تغییرات، ویژگی‌های اساسی آن پایدار می‌ماند و دوام می‌آورد.
فطرت آدمی و شکوفایی آن شدت و ضعف می‌پذیرد و امکان انحراف از آن نیز وجود دارد ولی به طور کامل سرکوب و نابود نمی‌گردد.
هر چه قدرت اقتناع یک فرهنگ بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۷۹ و ۸۳)

۵۲. گزینه ۱ صحیح است.

باز بودن راه تحرک اجتماعی به معنای امکان دسترسی افراد محروم و کمتر برخوردار جامعه به موقعیت اجتماعی بالاتر است.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۸۸)

۵۳. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارات نادرست:
اکثریت مردم الجزایر در سال ۱۹۹۱ میلادی به حاکمیت اسلامی رأی دادند، اما کودتای نظامی مانع از اجرای نتایج انتخابات شد.
تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود.
در جامعه سرمایه‌داری، مالکیت ثروت همراه با شغل از پایه‌های اساسی هویت‌یابی هستند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۵۴. گزینه ۳ صحیح است.

تزلزل فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌هایی که هویت فرهنگی جهان اجتماعی را می‌سازد، مورد تردید قرار گیرند و ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

تعارض فرهنگی یا همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی

تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق نوعی تعارض فرهنگی است.

بحران هویت فرهنگی در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

۵۵. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) هویت فرهنگی جهان اجتماعی، پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت اجتماعی افراد است.

(۲) هویت فرهنگی جهان اجتماعی، فرصت شکل‌گیری هویت‌های اجتماعی خانوادگی، شغلی و ... متناسب با خود را پدید می‌آورد.

(۳) اگر یک جهان اجتماعی با کاستی‌ها و بن‌بست‌های درونی مواجه شود، گرفتار کهولت و مرگ می‌شود.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۹۴ و ۹۷)

۵۶. گزینه ۲ صحیح است.

از دست رفتن فعالیت و خلاقیت	خودباختگی فرهنگی
منازعه فرهنگی	رسانه‌ها و فضای مجازی
مصر در تعامل با جهان اسلام	تحولات هویتی
قانون کاپیتولاسیون	خودباختگی

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۱۰۱ تا ۱۰۳ و ۱۰۵)

۵۷. گزینه ۱ صحیح است.

موضوع علوم انسانی، کنش‌های انسان و پیامدهای آن است.
موضوع فلسفه، اصل وجود است.

علوم انسانی از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کنند. زیرا فعالیت‌های غیرارادی، کنش نیستند. علمی که به این پدیده‌ها می‌پردازد، با آنکه درباره انسان بحث می‌کند جزء علوم انسانی نیستند، مانند علم پزشکی که به بدن انسان و سلامتی و بیماری آن می‌پردازد ولی جزء علوم طبیعی محسوب می‌شود.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۵۸. گزینه ۴ صحیح است.

علوم اجتماعی، ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۱۱۳)

۵۹. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارات نادرست:

علوم طبیعی با شناخت طبیعت و قوانین آن، به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آنها را می‌دهند.

نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری از فواید علوم اجتماعی و علوم انسانی است.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۶۰. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۲) نادرست - نادرست

(۴) درست - درست

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۱۵)

۶۱. گزینه ۴ صحیح است.

چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف، ساختار اجتماعی نام دارد.

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۶۲. گزینه ۱ صحیح است.
نظام اجتماعی هم می‌تواند در خود تغییراتی به وجود آورد و هم می‌تواند در محیط خود تغییراتی ایجاد کند.
(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

۶۳. گزینه ۳ صحیح است.
در تبیین، پدیده‌هایی که قبلاً مستقل از هم به نظر می‌رسیدند در ارتباط با یکدیگر قرار می‌گیرند و میان پدیده‌هایی که پیش‌تر در ارتباط با هم دیده می‌شده‌اند، روابط جدیدی طرح می‌شود.
جامعه‌شناسی، با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد.
یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان‌ها را در پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد.
(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۹)

۶۴. گزینه ۲ صحیح است.
جامعه‌شناسی تبیینی:

موضوع	روش	هدف
پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.	حس و تجربه (نگاه از بیرون)	پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه ۲۷)

۷۰. گزینه ۱ صحیح است.
بررسی عبارت‌های نادرست:
ب) انتخاب یک یا چند محرک خاص به طور مداوم تمرکز نام دارد.
ج) تحریک حواس از سوی محرک باید به میزان خاصی برسد تا آن عضو حسی تحریک شود. (همه محرک‌های محیطی توانایی تحریک گیرنده‌های حسی را ندارند).
ه) ویژگی‌های مربوط به رشد انسان را نمی‌توان به راحتی به مراحل مشخص تقسیم کرد.
(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴۹، ۵۲، ۵۵ و ۵۶)

۷۱. گزینه ۲ صحیح است.
در مورد اول رابطه استعدادهای یادگیری با درون‌گرا یا برون‌گرا بودن مدنظر است پس فرضیه است.
در مورد دوم دغدغه مسئولین آموزش و پرورش کیفیت آموزش است. دغدغه همان مسئله است.
در مورد سوم اشاره به گشتالت در واقع یک نظریه است.
در مورد چهارم، تأیید تحقیقات بندورا و مشاهدات تجربی او و تأثیر فرضیه‌اش نشان از قانون است.
(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۷۲. گزینه ۳ صحیح است.
بررسی گزینه‌ها:
۱) تغییرات اقتصادی علت تغییر در عضویت فرهنگی است. پس تبیین است (در اینجا انگیزه همان علت است).
۲) علت پیشرفت تحصیلی را سواد والدین می‌داند و رابطه علی و معلولی برقرار است پس تبیین است.
۳) یک جمله خبری است و در آن تبیین صورت نگرفته است و می‌تواند کنترل باشد.
۴) خانواده پرجمعیت علت یادگیری لغات بیشتر کودک است و بین این دو رابطه است پس تبیین است.
(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۴)

۷۳. گزینه ۳ صحیح است.
بررسی موارد سؤال:
مورد اول: بررسی دیدگاه، نگرش، سیاق، علایق و افکار با پرسش‌نامه است. مورد دوم: کسب اطلاعات از مراجع به صورت مصاحبه و شفاهی است. مورد سوم: بررسی تعداد دفعاتی که فرد رفتار قابل مشاهده دارد، از طریق مشاهده صورت می‌گیرد.
مورد چهارم: سنجش یا اندازه‌گیری ویژگی‌های روان‌شناختی از طریق آزمون است.
(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۷۴. گزینه ۴ صحیح است.
بررسی موارد سؤال:
مورد اول: فردی که تشنه است، انتظار دارد که آب ببیند، انتظارات او بر تفسیر اطلاعاتش تأثیر می‌گذارد و اطلاعات حسی را مطابق با انتظارات خود تفسیر می‌کند، انتظارات ما بر پردازش مفهومی تأثیر دارد.
مورد دوم: کودکان براساس پردازش ادراکی هر کسی را که سبیل دارد پدر خودشان می‌دانند، اطلاعات موجود در حافظه با اطلاعات کلی و قدیمی ارتباط دارد مثل دندانپزشک که به علت شغش به دندان ما توجه می‌کند.

۶۵. گزینه ۴ صحیح است.
جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد.
جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را نیز صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند.
در اوایل قرن ۱۹ میلادی، با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد.
(جامعه‌شناسی دوازدهم، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۰)

روان‌شناسی

۶۶. گزینه ۲ صحیح است.
بررسی عبارت‌ها:
الف) در هفت سال سوم باید فرد را چون عضو بزرگ خانواده دانست و او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد، هفت سال سوم با دوره نوجوانی مطابقت دارد.
ب) در هفت سال اول باید سعی کرد که کودک از حس تقلیدش بهره بگیرد، هفت سال اول با دوره کودکی اول و دوره قبل از دبستان مطابقت دارد.
ج) در هفت سال دوم باید در تأدیپ کودک تلاش کرد، هفت سال دوم با دوره دبستان (کودکی دوم) مطابقت دارد.
(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۴۴)

۶۷. گزینه ۳ صحیح است.
دامنه سنی مشخص برای نشستن با کمک ۳ تا ۶ ماهگی است، پس کودک ۹ ماهه‌ای که هنوز با کمک می‌نشیند، از همسن‌های خود عقب‌تر است.
رویاپردازی در نوجوانی غیرطبیعی نیست، بلکه استفاده مکرر از آن باعث افت در عملکرد تحصیلی و سایر عملکردها می‌شود.
(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴۷ و ۴۳)

۶۸. گزینه ۴ صحیح است.
برای بروز رفتار اخلاقی، شناخت و تشخیص اینکه چه کاری خوب یا بد است لازم می‌باشد اما شناخت به تنهایی منجر به عمل اخلاقی نمی‌شود بلکه باید به عقاید، باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود تا در رفتار او بروز پیدا کند. (شناخت شرط لازم است اما به تنهایی کافی نیست).
(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۶۲)

۶۹. گزینه ۴ صحیح است.
بررسی گزینه‌ها:
۱) افراد بزرگ‌تر از ۱۲ سال، اعمال اخلاقی را به دلیل درست بودن و اهمیت آن کار انجام می‌دهند نه خوشحالی دیگران؛ پس رضا در دوره نوجوانی است.

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) گردشگر («السائح» یعنی «گردشگر») - آثار زیبایش («آثارها الجميلة» به این معناست).
- ۲) آثار زیبای آن («آثارها الجميلة» به این معناست). - فرا می‌خواند (ترجمه درستی برای «يُشجّع» نیست). - جالب («رائع» یعنی «جالب»)
- ۳) توریست («السائح» یعنی «توریست») - فرا می‌خواند (ترجمه درستی برای «يُشجّع» نیست).

(عربی دهم، درس ۶)

۷۹. گزینه ۱ صحیح است.

کلمات مهم: هناك: وجود دارد، هست / قرب: نزدیک / يستعين به: از آن کمک می‌گیرند، از آن یاری می‌جویند / معالجة: درمان / كثير من: بسیاری از / الأمراض الجلدية: بیماری‌های پوستی

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۲) آنجا («هناك» در اول جمله دیگر به معنی «انجا» نیست و اضافی است). - کنار («جنب» یعنی «کنار») / پیشگیری («وقاية» به این معنی است). - بیماران («المرضى» یعنی «بیماران»)
- ۳) استفاده می‌کنند (ترجمه درستی برای «يستعين به» نیست) / زیادی («كثير من» یعنی «بسیاری از») - بیماران («المرضى» یعنی «بیماران»)

- ۴) کنار («جنب» یعنی «کنار») - فعل «يستعين به» ترجمه نشده است. - درمان می‌کنند («لمعالجة» اسم است).

(عربی دهم، درس ۵)

۸۰. گزینه ۳ صحیح است.

کلمات مهم: لا تمیتوا: نمیرانید / كثرة: زیادی / كالزرع: همچون (مانند) کشت / إذا: هرگاه، اگر / كثر: زیاد شود (گردد)

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) قلب‌هایتان... نباید بمیرند (اولاً، «لا تمیتوا» فعل نهی متعدی صیغه «أنتم» است، ثانیاً: «قلوب» مفعول است). - غذا و نوشیدنی زیاد («كثرة الطعام و الشراب» ترکیب اضافی است). - یک کشت («كالزرع» معرفه است). - چنانچه (ترجمه درستی برای «إذا» نیست).
- ۲) نباید بمیرانید (آوردن «نبايد» در ترجمه فعل نهی مخاطب اشتباه است). - آب را زیاد کنی (اولاً، «كثرت» فعل ماضی لازم صیغه «هو» است، ثانیاً: «الماء» فاعل آن است).
- ۴) غذا و نوشیدنی زیاد («كثرة الطعام و الشراب» ترکیب اضافی است). یک کشت («كالزرع» معرفه است).

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۸۱. گزینه ۲ صحیح است.

فعل مضارع «ترجع» چون بعد از «ليت» آمده، باید به صورت «مضارع التزامی»، یعنی «برگردیم» ترجمه شود که به اشتباه به صورت «ماضی استمراری» ترجمه شده است.

(عربی دهم، درس‌های ۵ و ۶)

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۸۲. گزینه ۴ صحیح است.

خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) «كثيراً» به اشتباه به صورت «صفت» ترجمه شده است. / «الزراعية» ترجمه نشده است. ترجمه صحیح: «... کاش امسال باران، زیاد بیارد تا محصولات کشاورزی‌ای که...»
- ۲) «النساء الريفية» ترکیب وصفی و به معنی «زنان روستایی» است. [نساء الريف یعنی «زنان روستا»]
- ۳) «شيئاً أفضل» ترکیب وصفی نکره و به معنی «چیزی بهتر، چیز بهتری» است که جابه‌جا ترجمه شده است. ضمناً «که... باشد». نیز اضافی است. ترجمه صحیح: «خدا برای ما چیزی بهتر از عقل را تقسیم نکرده است...»

(عربی دهم، درس‌های ۵ و ۶)

(عربی دوازدهم، درس ۱)

مورد سوم: علت توجه یک نوازنده موسیقی به آهنگی که از رادیو پخش می‌شود اطلاعات موجود در حافظه است نه تعبیر و تفسیر و ادراک محرک انتخاب شده.

مورد چهارم: وقتی یک محرک خاص باشد، مثل صدای بلند یا بوی خیلی تند یا نور زیاد و ... حواس ما از بین محرک‌های دیگر به آن محرک توجه می‌کند و این صرفاً مربوط به کودکان نیست و مربوط به پردازش ادراکی نمی‌شود.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۲ و ۷۴)

۷۵. گزینه ۴ صحیح است.

آماده‌سازی زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه پیشین (قبلی) همان محرک یا محرک شبیه آن قرار می‌گیرد. ارائه پیشین محرک، دریافت بعدی را آسان می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) ما نسبت به چیزهایی که در دامنه توجه ما قرار می‌گیرد، آگاهی کامل نداریم. اینطور نیست که آگاهی نداریم.
- ۲) این گزینه ربطی به موضوع سؤال ندارد.
- ۳) شدت محرک‌ها در تحریک گیرنده تأثیر دارد و این گزینه هم به موضوع سؤال ربطی ندارد.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۷۰، ۷۱، ۷۴ و ۷۵)

زبان عربی

۷۶. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات مهم: ما أبرئ: تبرئه نمی‌کنم، بی‌گناه نمی‌شمارم (نمی‌دانم) / النفس: نفس / لأمارة: بسیار دستور دهنده (امر کننده، فرمان‌دهنده) / بالسوء: به بدی / رتی: پروردگار

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) تبرئه نکردم («ما أبرئ» فعل مضارع است). - نفسم («النفس» بدون ضمیر است). - فرمان می‌دهد («لأمارة» اسم است).
- ۳) بی‌گناه ندانستم («ما أبرئ» فعل مضارع است). - پروردگار («رتی» دارای ضمیر است).
- ۴) نفسم («النفس» بدون ضمیر است). - بدی‌ها («السوء» مفرد است). - پروردگار («رتی» دارای ضمیر است).

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۷۷. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات مهم: كنت تعلمين: می‌دانستی / لا تتحرك: حرکت نمی‌کند / عیناها: دو چشمش، چشمانش / يتحرك: حرکت می‌کند / فی کل جهة: در هر جهتی، در هر سمتی

بررسی خطاهای سایر گزینه‌ها:

- ۱) می‌دانستید («كنت تعلمين» معادل «ماضی استمراری» صیغه «أنت» است). - چشمش («عیناها عینان + ها») اسم مثنی است). - همه جهت‌ها («کل» بر سر اسم‌های مفرد بدون «ال» به معنی «هر» است. ضمن اینکه «جهة» مفرد است نه جمع ← هر جهتی)
- ۳) دو چشمش را حرکت نمی‌دهد («لا تتحرك» فعلی لازم و «عینا» فاعل آن است). - سرش را ... حرکت می‌دهد («يتحرك» فعلی لازم و «رأس» فاعل آن است).

- ۴) می‌دانستید («كنت تعلمين» معادل «ماضی استمراری» صیغه «أنت» است). - چشم خود را حرکت نمی‌دهد (اولاً: «عیناها» اسم مثنی است، ثانیاً: «لا تتحرك» فعلی لازم و «عینا» فاعل آن است).

نکته درسی: این دو فعل را با هم اشتباه نگیرید: **حَرَک** | یَحْرَک (متعدی، باب تفعیل): حرکت داد | حرکت می‌دهد **تَحْرَک** | یَتَحْرَک (لازم، باب تفعّل): حرکت کرد | حرکت می‌کند

(عربی دهم، درس ۵)

۷۸. گزینه ۴ صحیح است.

کلمات مهم: الجذب السیاحی: جاذبه گردشگری (توریستی) / يُشجّع: تشویق (ترغیب) می‌کند / جمال آثارها: زیبایی آثارش / طبيعتها: الخلابة: طبیعت جذابش، طبیعت دلربای آن

۸۸. گزینه ۲ صحیح است.

قَطْعُ: اسم است و فاعل برای فعل «سَتَيْمٌ» است.
توجه: کلمه ۳ حرفی (فعل) که حرف وسط آن ساکن باشد «اسم» است.
مثال: أمر - سعی - فُتِحَ - نصر و ...
(عربی دوازدهم، درس ۱)

۸۹. گزینه ۴ صحیح است.

احترَمُوا: فعل ماضی از باب افتعال و جمع مذكر غایب است.
(عربی دوازدهم، درس ۱)

۹۰. گزینه ۳ صحیح است.

الغَوَاصُونَ ← الغَوَاصُونَ: «ون» نشانه جمع مذكر است و باید حرف «ن» فتحه داشته باشد.
التِّقَاطُ ← التِّقَاطُ: مصدر بابِ اِفْتِعَالِ است و حرف «ت» کسره دارد.
(عربی دهم، درس ۵)

۹۱. گزینه ۳ صحیح است.

سؤال از ما تابعی برای اعراب مبتدا می‌خواهد، پس باید مبتدایی را پیدا کنیم که دارای صفت باشد، زیرا صفت است که اعرابش تابع موصوف خود است.
در گزینه ۳ «العقل» مبتدا و «السَّليم» صفت آن است، در نتیجه اعراب «السَّليم» تابع مبتدا و مرفوع است!
در گزینه ۱ «المعلمون» مبتدا است ولی صفت ندارد! («حاضرون» خبر است!)
در گزینه ۲ اصلاً مبتدا نداریم، زیرا حرف مشبّه بالفعل «إن» به کار رفته و «القوانين» اسم «إن» است نه مبتدا!
در گزینه ۴ هم «لسان» مبتدا است ولی صفت ندارد! («القط» مضاف‌إلیه است!)

نکته: از بین نقش‌هایی که در کتاب درسی آمده است، فقط صفت است که اعرابش ثابت نبوده و تابع موصوف است، پس هرگاه در سؤالی به تبعیت در اعراب اشاره شود آن سؤال درباره صفت است!

(عربی دهم، درس ۶)

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۹۲. گزینه ۳ صحیح است.

در این عبارت، «الطَّالِب» مفعول و منصوب است و «المؤدِّبین» نیز صفت آن بوده و منصوب بآلیه است. ضمناً «المعلمین» مضاف الیه و مجرور است.
در گزینه ۱ هیچ اسم مثنی یا جمع مذكر سالمی وجود ندارد، دقت کنید که «تمارین» جمع مکسر است نه سالم.
در گزینه ۲ «المؤمنین» جمع مذكر سالم است ولی چون مضاف‌إلیه است مجرور به «ی» است نه منصوب!
در گزینه ۴ نیز هیچ اسم مثنی یا جمع مذكر سالمی وجود ندارد و باز هم توجه کنید که «المساکین» جمع مکسر است.
نکته: فقط اسم‌های مثنی و جمع مذكر سالم می‌توانند منصوب به «ی» باشند!

(عربی دهم، درس ۶)

۹۳. گزینه ۱ صحیح است.

در گزینه ۱ پس از جارّ و مجرور «علی الأرض» به فعل «تساقطت» می‌رسیم، در نتیجه جمله فعلیه است، بنابراین مبتدا و خبر ندارد!
در گزینه ۲ حرف مشبّه بالفعل «إن» به کار رفته است، در نتیجه اسم و خبر داریم. «مطر» اسم «إن» و «یحدث» خبر آن است!
در گزینه ۳ «لای» نفی جنس به کار رفته است، در نتیجه اسم و خبر داریم. «طعام» اسم «لای» و «طبخ» خبر آن است!
در گزینه ۴ هم جمله اسمیه داریم، در نتیجه خبر خواهیم داشت. «قول» مبتدا و «نصف» خبر است!

نکته: در جملاتی که مبتدا، حروف مشبّه بالفعل، لای نفی جنس و افعال ناقصه (کان، صار، لیس، أصبح) به کار می‌رود حتماً خبر داریم!

(عربی دهم، درس ۵)

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۸۳. گزینه ۱ صحیح است.

کلمات مهم: پرسیده شد: سئل / دانش‌آموزی: طالب، تلمیذ / جواب داد: أجاب / هیچ‌دانش‌آموزی... نیست: لا طالب (تلمیذ) / اینجا: هنا
خطاهای سایر گزینه‌ها:

(۲) سأل (فعل معلوم و به معنی «پرسید» است). - هناک (یعنی «آنجا»)
(۳) تلامیذ («دانش‌آموزی» در صورت سؤال مفرد است). - فقال (یعنی «گفت» در حالی که در صورت سؤال «جواب داد» آمده است). - لیس (به معنی نیست) است و معادل درستی برای «هیچ... نیست» نمی‌باشد. - هناک (یعنی «آنجا») - تلامیذ (در صورت سؤال «دانش‌آموزی» مفرد است.)

(۴) سأل (فعل معلوم و به معنی «پرسید» است). - طَلَبَ («دانش‌آموزی» در صورت سؤال مفرد است). - فقال (یعنی «گفت» در حالی که در صورت سؤال «جواب داد» آمده است). - لیس (به معنی نیست) است و معادل درستی برای «هیچ... نیست» نمی‌باشد. - «طَلَبَ» («دانش‌آموزی» در صورت سؤال مفرد است.)

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۸۴. گزینه ۱ صحیح است.

ترجمه عبارت: «هرکس چیزی بخواد و تلاش کند، آن را می‌یابد.»
مفهوم عبارت سؤال و گزینه ۱: «لزوم سعی و تلاش برای رسیدن به نتیجه و هدف» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:
(۲) مؤثر دانستن توفیق الهی برای رسیدن به نتیجه، نه تلاش خود
(۳) بی‌نتیجه ماندن سعی و تلاش شاعر
(۴) سپری شدن دوره سعی و تلاش برای شاعر

(عربی دهم، درس ۵)

ترجمه متن:

«توماس ادیسون بیش از هر آمریکایی دیگری اختراع داشت. هنگامی که ادیسون در سال ۱۹۳۱ درگذشت آمریکایی‌ها فکر می‌کردند که چگونه می‌توانند به بهترین نحو احترام خود را به او نشان دهند. یک پیشنهاد این بود که دولت تمام چراغ‌ها را برای یک یا دو دقیقه خاموش کنند. تمام برق در خانه‌ها، خیابان‌ها و کارخانه‌ها قطع خواهد شد. شاید این طرح پیشنهادی باعث شد آمریکایی‌ها به طور کامل شأن ادیسون و اختراعاتش را بفهمند. برق برای کشور بسیار مهم بود. خاموش کردن آن حتی برای مدت کوتاهی ممکن است منجر به بی‌نظمی کامل شود. برای همین این غیرممکن بود. بسیاری از مردم در سکوت چراغ‌های خود را پایین آوردند. با این روش آنها احترام گذاشتند به مردی که بیش از هر کس دیگری کار کرد برای اینکه نیروی عظیم برق را در زندگی هموطنانش وارد کرد.»

۸۵. گزینه ۳ صحیح است.

گزینه درست را براساس متن برای جای خالی انتخاب کنید.
«مردم احترام به ادیسون را با انتخاب کردند.»
(۱) خاموش کردن چراغ‌های همه جا به جز مدارس و کارخانه‌ها
(۲) امتناع از صحبت کردن به مدت ۱ یا ۲ دقیقه
(۳) پایین آوردن نورها در سکوت
(۴) خاموشی برای مدتی کوتاه

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۸۶. گزینه ۲ صحیح است.

این برنامه هرگز اجرا نشد زیرا
(۱) نیروی برق چیزی است که نمی‌توان از آن فرار کرد.
(۲) خاموش کردن همه چراغ‌ها با هم در یک لحظه سخت است.
(۳) مردم فقط به یکی از اختراعاتش توجه داشتند.
(۴) همه نمی‌خواستند به ادیسون احترام بگذارند.

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۸۷. گزینه ۴ صحیح است.

عنوان مناسب برای متن چیست؟
(۱) احترام به مخترع
(۲) بی‌نظمی با خاموش کردن چراغ‌ها
(۳) یک پیشنهاد از هموطنان
(۴) اهمیت اختراع در زندگی مردم

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۹۴. گزینه ۳ صحیح است.

ترجمه صورت سؤال: «وقتی که درباره بارش باران تردید داریم، می‌گوییم ...»
با توجه به کلمه «مترددین» باید حرف «لعل» را انتخاب کنیم! (ترجمه عبارت: به حمد خداوند، شاید باران بر ما ببارد!)
در گزینه ۱ «انقطاع»، در گزینه ۲ «لیت: کاش» و در گزینه ۴ «نعلم ان: می‌دانیم که» نشانی از تردید ندارند!

(عربی دوازدهم، درس ۱)

۹۵. گزینه ۴ صحیح است.

در این گزینه «لا» در کنار فعل مضارع «تکمل» آمده است، در نتیجه نمی‌تواند از نوع نفی جنس باشد. «لا» در «لا تکمل: تکمیل نمی‌کند» از نوع «نفی» یا «نافیه» است!
در سایر گزینه‌ها «لا» بر سر اسم آمده است و به معنی «هیچ» می‌باشد، در نتیجه از نوع نفی جنس است.
ترجمه گزینه‌ها:

- ۱) هیچ سختی‌ای سخت‌تر از تحمل احساس تنهایی نیست!
- ۲) هیچ بازنشستگی‌ای برای کسی که تلاش می‌کند به دیگران کمک کند، نیست! (دقت کنید که «تقاعد: بازنشستگی» مصدر است نه فعل!)
- ۳) هم‌کلاسیان من از امتحانات آخر سال هیچ ترسی ندارند!
- ۴) هم‌کلاسی من به دلیل فقر خانواده‌اش درسش را تکمیل نمی‌کند!

(عربی دوازدهم، درس ۱)

تاریخ

۹۶. گزینه ۳ صحیح است.

عوامل محدود کننده قدرت و اختیارات شاهان قاجار: نفوذ دینی و اجتماعی مراجع شیعه و روحانیت، قدرت سیاسی و نظامی ایلات، نفوذ و دخالت قدرتهای استعمارگر.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۳۷)

۹۷. گزینه ۴ صحیح است.

بازارها هسته اصلی نظام اجتماعی و اقتصادی شهرها بودند و شالوده زندگی اجتماعی و اقتصادی را در شهرها تشکیل می‌دادند.
ایلات و عشایر همواره به عنوان یکی از تأمین کنندگان اصلی نیروی مسلح در زمان جنگ بودند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۹۸. گزینه ۲ صحیح است.

فتحعلی شاه علیرغم ناکامی در مقابل تهاجم خارجی، در حفظ یکپارچگی و سامان دادن به اوضاع داخلی کشور موفق بود.
ناصرالدین شاه پس از سفر به اروپا تحت تأثیر پیشرفت‌های علمی و صنعتی اروپاییان قرار گرفته بود و شور و اشتیاق به نوگرایی و اخذ تمدن اروپایی نشان می‌داد. او همچنین ضرورت جبران عقب ماندگی کشور را درک کرده بود.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۳۴ و ۳۶)

۹۹. گزینه ۱ صحیح است.

رکود فراوان اقتصادی با سقوط صفویان و آغاز بحران‌های شدید سیاسی و نظامی واقع شد. اما روی کار آمدن قاجاریه و فروکش کردن جنگ‌های داخلی موجب رونق مجدد صنایع دستی شد. همچنین انواع اسلحه‌های سرد و گرم نیز با کیفیت مطلوب تولید می‌شدند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۴۹ و ۵۰)

۱۰۰. گزینه ۲ صحیح است.

تجاری شدن کشاورزی موجب افزایش درآمد مالکان و مشارکت تجاری داخلی و خارجی در تولید و صدور محصولات کشاورزی شده بود.
تجاری شدن کشاورزی تغییری در شیوه‌ها و ابزارهای کشاورزی ایجاد نکرد. قسمت دوم بقیه گزینه‌ها از جمله عوامل مؤثر در صادرات پنبه به روسیه بودند.

(تاریخ دوازدهم، صفحه ۵۱)

۱۰۱. گزینه ۱ صحیح است.

دارالفنون با هدف آموزش علوم مختلف و فنون جدید به دانشجویان ایرانی در داخل کشور تأسیس شد.
گاهی هنرمندان با استفاده از نمایش‌های کم‌دی، مضامین جدی و انتقادهای سیاسی و اجتماعی را به گوش مقامات می‌رساندند.
(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۵۴ و ۵۷)

۱۰۲. گزینه ۱ صحیح است.

الف) ورود مظاهر تمدن غربی مانند تلگراف و تلفن و پست در گسترش سبک معماری اروپایی در ایران مؤثر بود.
ب) در دوران قاجار سنت معماری ایرانی اسلامی با توجه به شرایط اقلیمی و آب و هوایی تداوم یافت.
ج) در شیوه تولید سهم‌بری دهقانی، کشاورزان و ساکنان روستاها سهم معینی از تولیدات کشاورزی را دریافت می‌کردند.
د) پس از آشنایی با پیشرفت‌های ایجاد شده در اروپا، نخستین مدرسه‌ها توسط مسیونرهای اروپایی و آمریکایی تأسیس شد.
(تاریخ دوازدهم، صفحه‌های ۴۹، ۵۳ و ۵۹)

۱۰۳. گزینه ۲ صحیح است.

بالاتر قرار گرفتن جنگجویان به دلیل اهمیت فتوحات نظامی، مربوط به دوره هخامنشیان است.
ویژگی برجسته جشن‌های دوران باستان، عبادت و شکرگزاری به درگاه خداوند بزرگ بود.
(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۰۶، ۱۱۰، ۱۱۳، ۱۱۴ و ۱۱۶)

۱۰۴. گزینه ۴ صحیح است.

هوخشتر با حکومت بابل علیه آشور متحد شد و به حاکمیت آشوریان پایان داد.
بیانیه یا منشور کورش نماد فرهنگ انسانی و مداراجویانه ایرانیان است.
در پی تسخیر بابل، تمامی بین‌النهرین و سرزمین‌های سوریه و فلسطین و فنیقیه تحت سیطره هخامنشیان درآمد.
(تاریخ دهم، صفحه‌های ۸۲ تا ۸۴)

۱۰۵. گزینه ۱ صحیح است.

جنگ حران در دوران اشکانیان واقع گردید. همچنین شروع جنگ‌های بین ایران و روم نیز در دوران اشکانیان بود و در دوران ساسانیان ادامه یافت.
(تاریخ دهم، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۰۶. گزینه ۴ صحیح است.

قضاوت به دو صورت رسمی و غیررسمی انجام می‌گرفت. شکل غیررسمی آن توسط ریش‌سفیدان و بزرگان خانواده‌ها صورت می‌گرفت. قضاوت رسمی بیشتر توسط روحانیون زرتشتی و نیز قضات منصوب از طرف پادشاه یا حاکمان مناطق مختلف انجام می‌گرفت.
در دوران هخامنشیان ترکیبی از قوانین و شیوه‌های دادرسی اقوام ایرانی و نیز ملل و اقوام غیرایرانی تابع هخامنشیان، مبنای قضاوت بوده است.
(تاریخ دهم، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۰۷. گزینه ۳ صحیح است.

ترتیب پاره ای از وقایع دوران باستان از این قرار است:
تصرف نینوا پایتخت آشوریان (با اتحاد قبایل مادی و دولت بابل)، غلبه کورش بر ماد، تسخیر سارد پایتخت لیدی توسط کورش، فتح بابل توسط کورش، فتح مصر توسط کمبوجیه.
(تاریخ دهم، صفحه ۸۱)

۱۰۸. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:
ب) درگیری سلوکیان با مصر باعث شد تا بیشتر توجه آنها به مناطق غربی معطوف گردد و بر متصرفات شرقی خود تسلط و نظارت کامل نداشته باشند.
ج) غارت اموال طبقات بالا علیرغم آن بود که مزدک پیروان خود را از خشونت و افراط و ستیز با طبقات بالا نهی کرده بود.
(تاریخ دهم، صفحه‌های ۸۱، ۹۱، ۹۵ و ۹۸)

جغرافیا

۱۰۹. گزینه ۱ صحیح است.

دریاچه‌های زیریوار (الف) و پریشان (فامور) (ه) هر دو جزء دریاچه‌های دائمی هستند، اما زیریوار در استان کردستان و پریشان در استان فارس قرار دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) درست است که نیریز (ب) و پریشان (ه) هر دو در یک استان واقع شده‌اند اما نیریز دریاچه‌ای فصلی و پریشان دریاچه‌ای دائمی است.
۳) مهارلو (ج) دریاچه‌ای دائمی و مسیله (د) دریاچه‌ای فصلی است.
۴) زیریوار (الف) و مهارلو (ج) هر دو دریاچه‌ای دائمی هستند.

(جغرافیا دهم، صفحه ۵۶)

۱۱۰. گزینه ۳ صحیح است.

در ایران بیشترین بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار است، به این دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود.

(جغرافیا دهم، صفحه ۴۸)

۱۱۱. گزینه ۲ صحیح است.

طولانی‌ترین رودهایی که به دریای خزر می‌ریزند عبارتند از رود ولگا و اورال از شمال (الف)، سفیدرود و هراز از جنوب (ب)، رود اترک و گرگان از جنوب شرق (ج) و رود کورا و ارس از جنوب غرب (د).

(جغرافیا دهم، صفحه ۵۱)

۱۱۲. گزینه ۲ صحیح است.

جمعیت کره زمین از لحاظ نسبی جنسیتی جز در زمان‌های خاص، تفاوت چندانی ندارد؛ اما در طول زمان، نسبت سنی در کشورها دچار تغییراتی می‌شود.

نکته: متخصصان به دلیل اهمیت نسبت سنی در برنامه‌ریزی هر کشور، از لحاظ سنی جمعیت را به گروه‌های مختلف دسته‌بندی می‌کنند.

(جغرافیا دهم، صفحه ۶۷)

۱۱۳. گزینه ۴ صحیح است.

خشک شدن منابع آب منطقه سیستان که ناشی از بی‌توجهی به بند تاریخی هیرمند بود، باعث مهاجرت سیستانی‌ها به گرگان شد.

(جغرافیا دهم، صفحه ۷۰)

۱۱۴. گزینه ۲ صحیح است.

$$100 \times \frac{\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید}}{\text{جمعیت کل}} = \text{رشد طبیعی جمعیت}$$

$$\text{رشد جمعیت } 1\% = 100 \times \frac{750000 - 300000}{45000000} = \text{رشد طبیعی جمعیت}$$

$$\text{سال } 70 = \frac{70}{1} = \frac{70}{\text{رشد جمعیت}}$$

$$\text{میلادی } 2024 + 70 = 2094$$

(جغرافیا دهم، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۱۱۵. گزینه ۳ صحیح است.

فقیران شهری به علت اختلاف طبقاتی شدید، رعایت نشدن عدالت اجتماعی در توزیع درآمد (الف) و بی‌توجهی حکومت‌ها به حمایت‌های تأمین اجتماعی (ج)، فاقد پول و سرمایه کافی برای اجاره یا خرید مسکن هستند.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۲۱)

۱۱۶. گزینه ۴ صحیح است.

برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی در شهرها و تأمین امنیت، نخست باید علل و ریشه‌های آسیب‌ها مانند فقر و بیکاری شناسایی شود و از بین برود. بررسی گزینه‌های نادرست:

۱، ۲ و ۳ از جمله اقدامات دیگر در این زمینه در مراحل بعدی است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۲۴)

۱۱۷. گزینه ۱ صحیح است.

$$\text{متر مربع } 7 = \frac{210000}{30000} = \frac{\text{مساحت (متر مربع)}}{\text{جمعیت (نفر)}} = \text{سرانه فضای سبز شهر الف}$$

$$\text{متر مربع } 7 = \frac{350000}{50000} = \frac{\text{مساحت (متر مربع)}}{\text{جمعیت (نفر)}} = \text{سرانه فضای سبز شهر ب}$$

بنابراین سرانه فضای سبز دو شهر الف و ب با هم برابر است.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۲۹)

۱۱۸. گزینه ۱ صحیح است.

شهر پایدار شهری است که در آن نیازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنان به طور مناسب و عادلانه برطرف می‌شود؛ بدون اینکه منافع نسل‌های آینده به خطر بیفتد و شهر و فعالیت‌های شهری کمترین تأثیر نامطلوب را بر محیط زیست داشته باشد.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۲۸)

۱۱۹. گزینه ۴ صحیح است.

بیشتر روستاییان با مسائلی چون نداشتن مالکیت زمین، کمبود زمین، یکپارچه نبودن و قطعه قطعه بودن زمین‌های کشاورزی و نداشتن سرمایه لازم برای کشت تجاری و سودآور دست به گریبان‌اند. همچنین، برای فروش محصولات خود دسترسی مناسبی به بازارها ندارند و اغلب گرفتار واسطه‌ها می‌شوند و مجبورند محصولاتشان را با قیمت بسیار کم به آنها بفروشند.

(جغرافیا دوازدهم، صفحه ۳۱)

۱۲۰. گزینه ۳ صحیح است.

صاحب‌نظران معتقدند که در طراحی مبلمان شهری باید فرهنگ و هنر بومی و ملی تقویت گردد. همچنین به نیازهای افراد ویژه مانند معلولان، جانبازان و سالخورده‌گان توجه شود، مانند طراحی خط بساواپی مخصوص عبور نابینایان و رمپ عبور ویلچر در ساختمان‌های عمومی و پارک‌ها.

(جغرافیا دهم، صفحه ۲۶)

فلسفه و منطق

۱۲۱. گزینه ۱ صحیح است.

منطق با جمله‌ای سروکار دارد که قابلیت صدق و کذب را داشته باشد که به آن جمله خبری گفته می‌شود. قضیه شرطی قضیه‌ای است که در آن قید و شرط وجود دارد، مثلاً اگر باران ببارد زمین خیس می‌شود که به ترتیب شرط و جواب شرط دیده می‌شود. اما قضیه حملیه در آن قید و شرطی نیست، مثلاً احمد دانا است تنها حملی صورت گرفته است.

(منطق دهم، صفحه ۵۶)

۱۲۲. گزینه ۳ صحیح است.

این الفاظ کمیت قضیه هستند که عبارت هیچ برای سالبه کلیه، همه برای موجه کلیه و برخی برای موجه و سالبه جزئی به کار برده می‌شود، مانند:

هر الف ب است ← موجه کلیه

هیچ الف ب نیست ← سالبه کلیه

برخی الف ب است و برخی الف ب نیست ← سالبه و موجه جزئی

وجود سورها و کمیت قضیه نشان از قضیه محصوره دارد.

(منطق دهم، صفحه ۵۸)

۱۲۳. گزینه ۱ صحیح است.

اگر بیت گزینه ۱ را به یک جمله معمولی برگردانیم، می‌بینیم که یک جمله انشایی است و اصلاً نمی‌تواند به عنوان یک قضیه محسوب گردد.

(منطق دهم، صفحه ۵۸)

۱۲۴. گزینه ۳ صحیح است.

منطق با جملات خبری سروکار دارد، چون قابلیت صدق و کذب دارند و راه صدق و کذب را آشکار می‌کند اما جملات انشایی به دور از خطا هستند و قابلیت صدق و کذب ندارند.

۱۳۰. گزینه ۴ صحیح است.

در تداخل تنها تغییر در کمیت است یعنی جزئی و کلی بودن تغییر می‌کند. در تضاد تنها تغییر در کیفیت دو قضیه کلی است و در عکس مستوی موضوع و محمول تغییر می‌کند.

(منطق دهم، صفحه‌های ۶۲ و ۶۷)

۱۳۱. گزینه ۲ صحیح است.

رابطه امکانی رابطه‌ای است که عقل حالت‌های دیگر را نیز برای آن تصور می‌کند. عربستان ممکن است هوایی سرد و برفی نیز پیدا کند. می‌توان از یک شکل مستطیل دو یا چند مربع ایجاد کرد، نه لزوماً دو مورد. خرزبه ممکن است غیرشیرین نیز باشد اما مجموع زوایای مثلث ۱۸۰ درجه و دو زاویه قائمه خواهد بود و یک رابطه ضروری است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۱۰)

۱۳۲. گزینه ۱ صحیح است.

امکان ذاتی به حالتی گفته می‌شود که عقل امکان وجود و عدم را برابر می‌داند و اگر علت حضور پیدا نکند امکان ذاتی در همان حالت خود باقی می‌ماند و هرگز به امتناع تبدیل نمی‌گردد و چون تناقضی در آن وجود ندارد و اگر علت دخالت کند حالت تساوی میان وجود و عدم از بین می‌رود و واجب‌الوجود بالغیر شکل می‌گیرند نه رابطه ضروری. ماهیت انسان نیز یک ممکن‌الوجود است اما انسان‌هایی که پدید آمده‌اند الان واجب‌الوجود بالغیر هستند.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۱۲)

۱۳۳. گزینه ۱ صحیح است.

اگر موجودی در ذهن فرض شود ولی در حال حاضر موجود نباشد، دو حالت دارد: ۱- ممتنع‌الوجود بالذات و یا ۲- ممکن‌الوجود بالذات که نمی‌شود به صورت قطعی گفت کدام است. (رد گزینه‌های ۲ و ۳) این موجود می‌تواند بعداً ایجاد شود اگر ممکن‌الوجود باشد (رد گزینه ۴)، اما می‌توان گفت اگر الان نیست علت ایجاد آن هم وجود ندارد زیرا اگر علت باشد، معلول هم ایجاد می‌شود.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۱۳۴. گزینه ۳ صحیح است.

موضوعی که با وجود رابطه حتمی دارد، واجب‌الوجود است و موضوعی که رابطه غیرحتمی دارد یا ممکن‌الوجود است و یا ممتنع‌الوجود است. دقت کنید صورت سوال موضوع را پرسیده است نه رابطه را.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۱۲)

۱۳۵. گزینه ۴ صحیح است.

علت و معلول امری واقعی هستند اما رابطه بین آنها که همان علیت است یک امر ذهنی است و علت و معلول به عنوان مصادیق آن واقعی می‌باشند. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) علیت و دلیل را عینی بر شمرده است.

(۲) وجود رابطه بین علت و معلول را مقدم بر خود علت و معلول می‌داند که نادرست است.

(۳) علیت را عینی بر شمرده است که نادرست است و کاملاً ذهنی می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۱۴)

۱۳۶. گزینه ۳ صحیح است.

دیوید هیوم همچون تجربه‌گرایان تنها راه شناخت واقعیات را حس و تجربه می‌داند اما معتقد است رابطه علیت یک موضوع حس و تجربی نیست و آن را نمی‌توان از طریق حس و تجربه به دست آورد، بلکه باید یک راه تجربی دیگر برای آن پیدا کرد.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۱۶)

۱۳۷. گزینه ۲ صحیح است.

فیلسوفان مسلمان اصل علیت را به عنوان یک اصل بدیهی می‌پذیرند و براساس اصل امتناع اجتماع نقیضین گفته‌اند که یک موجود خود به خود به وجود نمی‌آید و اگر یک موجود خود پدیدآورنده خویش باشد، به این معنا است که همزمان هم وجود دارد (علت) و هم وجود ندارد (معلول) که جمع دو امر متناقض بوده و امری محال است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۱۷)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تنها به جمله پرسشی و مبهم اشاره کرده در حالی که جمله انشایی بسیاری جملات دیگر را نیز شامل می‌گردد.

(۲) کاملاً برعکس ماهیت جمله انشایی است.

(۴) این عبارت درست است ولی ارتباطی با سوال ندارد.

(منطق دهم، صفحه ۵۵)

۱۲۵. گزینه ۱ صحیح است.

قدم اول: بعضی الف ج نیست — تداخل — هیچ الف ج نیست.

قدم دوم: هیچ الف ج نیست — تناقض — بعضی الف ج است.

(منطق دهم، صفحه‌های ۶۳ و ۶۵)

۱۲۶. گزینه ۴ صحیح است.

با دانستن احکام و قواعد مربع تقابل، می‌توان بدون دانستن محتوای قضیه، درستی یا نادرستی آن را تشخیص دهیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اینکه قضیه سالبه جزئیه، عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد، ارتباطی به مربع تقابل ندارد.

(۲) استدلال حتماً باید مقدمات صادق داشته باشد ولی بدون دانستن احکام مربع تقابل هم می‌شود استدلال کرد.

(۳) مغالطه استثنا قابل چشم‌پوشی صرفاً امکان ایجاد در قضایای با سور کلی است و این مغالطه صرفاً در احکام مربع تقابل وجود ندارد.

(منطق دهم، صفحه‌های ۶۲ و ۶۶)

۱۲۷. گزینه ۳ صحیح است.

قضیه صورت سوال به صورت «هر غیر ب الف است» می‌باشد.

قضیه اول: هر غیر ب الف است (ص) — عکس مستوی — بعضی الف غیر ب است (ص).

قضیه دوم: هر غیر ب الف است (ص) — تداخل — بعضی غیر ب الف است (ص).

(منطق دهم، صفحه‌های ۶۵ تا ۶۸)

۱۲۸. گزینه ۲ صحیح است.

براساس قانون عکس مستوی:

۱- موجهه کلیه ← موجهه جزئیه

۲- موجهه جزئیه ← موجهه جزئیه

۳- سالبه کلیه ← سالبه کلیه

۴- سالبه جزئیه ← ندارد.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) قضیه کاذب عکس ندارد.

(۲) عکس به درستی ایجاد شده است.

(۳) سالبه جزئیه، عکس ندارد.

(۴) عکس موجهه کلیه، موجهه جزئیه است.

(منطق دهم، صفحه ۶۸)

۱۲۹. گزینه ۳ صحیح است.

اگر قضیه کاذب را بتوانیم به نحوی صادق کنیم، آنگاه می‌توان عکس مستوی آن را ایجاد کرد. برای این کار فقط می‌توان قضیه اصل را متناقض کرد تا قضیه به صادق تبدیل شود.

هر الف ب است (ک) — تناقض — بعضی الف ب نیست (ص) اما چون قضیه به دست آمده سالبه جزئیه است، باز عکس مستوی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اگر قضیه کاذب را با استفاده از تناقض، صادق کنیم، عکس دارد.

(۲) عبارت درستی است ولی متناقض قضیه اصل، سالبه جزئیه است که عکس لازم‌الصدق ندارد.

(۴) چون قضیه اصل کاذب است، تداخل آن نامشخص است و نتیجه تناقض آن هم نامشخص می‌شود.

(منطق دهم، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

معمولاً ابداعات و اختراعات با کاهش هزینه‌ها اثر مثبتی بر تولید و عرضه می‌گذارد.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۴، ۱۵، ۱۹ و ۵۰)

۱۴۵. گزینه ۳ صحیح است.

تعداد کل سهام \times قیمت هر سهم = کل سرمایه شرکت
 $\Rightarrow 7,000 \times 375 = 2,625,000$
 ابتدا میزان مالکیت نسبی آقای محسنی در این شرکت را به دست می‌آوریم:

$$100 \times \frac{\text{تعداد سهام خریداری شده}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} = \text{درصد مالکیت هر سهام‌دار}$$

$$\Rightarrow \frac{1,125}{375} \times 100 = 30\%$$

حال سهم وی از سود را محاسبه می‌کنیم:

$$3,900,000 \times \frac{30}{100} = 1,170,000 \text{ تومان}$$

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۶)

۱۴۶. گزینه ۱ صحیح است.

ابتدا درآمد در هر نقطه را محاسبه می‌کنیم:

$$\begin{aligned} \text{قیمت تعداد} &= 8,000 \times 6,000 = 48,000,000 \\ \text{قیمت تعداد} &= 4,000 \times 6,000 = 24,000,000 \\ \text{قیمت تعداد} &= 85,000 \times 45,000 = 3,825,000,000 \\ \text{قیمت تعداد} &= 4,000 \times 6,000 = 24,000,000 \end{aligned}$$

حال دو درآمد را از هم کم می‌کنیم:

$$622,500,000 - 48,000,000 = 574,500,000 \text{ تومان}$$

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۱۴۷. گزینه ۴ صحیح است.

ادامه دادن حتی در شرایط مرز ورشکستگی به پایداری کارآفرین اشاره دارد. (پرانگیزه)

مدیریت کارگران و منابع (عوامل) تولید: سازمان دهنده

(اقتصاد دهم، صفحه ۶)

۱۴۸. گزینه ۳ صحیح است.

الف) در قیمت ۱۲۰۰، با اینکه ۱۸۰۰ واحد کالا توزیع شده است، اما فقط ۹۰۰ تقاضا وجود دارد:

$$\text{قیمت} \times \text{مقدار از فروش} = \text{درآمد}$$

$$\Rightarrow 900 \times 1200 = 1,080,000 \text{ تومان}$$

ب) در قیمت‌های کمتر از قیمت تعادلی (در اینجا ۴۰۰ تومان) که موجب ایجاد وضعیت مازاد تقاضا (کمبود عرضه) می‌شود، قیمت‌ها تا تعادل، افزایش پیدا خواهند کرد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۵۱)

۱۴۹. گزینه ۲ صحیح است.

کمترین منافع مربوط به موبایل مدل ۱۵ می‌باشد.

$$\text{منفعت خالص} = \text{هزینه} - \text{منفعت}$$

$$35 - 60 = -25$$

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

۱۵۰. گزینه ۱ صحیح است.

عامل انتصاب مدیر روابط عمومی \leftarrow مدیرعامل (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
 در کسب‌وکار شخصی مسئولیت‌ها حتی در ناخوشی و سفر به فرد باز می‌گردد، نه شرکت‌ها.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۱۳۸. گزینه ۲ صحیح است.

براساس اصل سنخیت هر علتی معلولی متناسب با خویش دارد و نمی‌توان از هر علتی انتظار هر معلولی را داشت. فیلسوفان معتقدند اصل سنخیت نیز همانند اصل علیت عقلی و استدلالی است. این اصل زیربنای مطالعات و پژوهش‌های دانشمندان است و پشتوانه عقلی نظم دقیق جهان است.

(فلسفه دوازدهم، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۱۳۹. گزینه ۳ صحیح است.

دکارت معتقد است درک رابطه علیت فطری و مادرزادی است و نیازمند تمرین و تکرار نمی‌باشد.

عقل‌گرایان همسو با فلاسفه اسلامی معتقدند اصل علیت یک اصل عقلی و استدلالی است و تنها حس‌گرایان و تجربه‌گرایان آن را تجربی می‌دانند.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۲۱)

۱۴۰. گزینه ۴ صحیح است.

اصل وجوب بخشی علت به معلول \leftarrow تخلف‌ناپذیری و حتمیت در نظام هستی

اصل سنخیت میان علت و معلول \leftarrow نظم و قانونمندی‌های معین میان دسته‌های مختلف پدیده‌ها

اصل علیت \leftarrow ارتباط و پیوستگی میان هر شیء و منشأ آن.

(فلسفه دوازدهم، صفحه ۲۰)

اقتصاد

۱۴۱. گزینه ۴ صحیح است.

الف) کالا بالای نقطه تعادلی قرار دارد یعنی دارای وضعیت مازاد عرضه یا کمبود تقاضاست.

ب) چون قیمت بالاتر از حد تعادل است، قیمت کالا کاهش پیدا کرده و با کاهش قیمت، مقدار عرضه کاهش پیدا کرده و با افزایش تقاضا، در نقطه تعادلی، عرضه و تقاضا به هم می‌رسند.

(اقتصاد دهم، صفحه ۵۱)

۱۴۲. گزینه ۳ صحیح است.

هنگامی که روی مرز قرار داریم، یعنی از تمامی منابع خود استفاده می‌کنیم و وضعیت ما کارا است. به کارگیری عوامل و افزایش منابع برای یکی از کالاها باعث به کارگیری کمتر سایر کالاها شده و در نتیجه وضعیت آن کالاها بدتر می‌شود.

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۱۴۳. گزینه ۲ صحیح است.

$$\text{قیمت} \times \text{میزان فروش} = \text{درآمد}$$

$$\Rightarrow 8,000 \times 35,000 = 280,000 \text{ میلیون تومان}$$

$$\left. \begin{aligned} \text{ماه} \\ 7 \times 3 / 5 \times 12 = 294 \\ \text{دستمزد سالانه کارگران} \\ 280 \\ \text{قبوض سالانه} \\ \text{ماه} \\ 17 \times 12 = 204 \\ \text{استهلاک سالانه} \\ 160 \\ \text{خرید تیغ سالانه} \end{aligned} \right\} \text{هزینه‌های آشکار}$$

$$\left. \begin{aligned} \text{ماه} \\ 25 \times 12 = 300 \\ \text{هزینه پنهان} \\ \text{مجموع هزینه‌ها} \\ 294 + 280 + 204 + 160 + 300 = 1238 \\ \text{میلیون تومان} \end{aligned} \right\}$$

$$\text{میلیون تومان} \Rightarrow 280 - 1238 = 958$$

ریال ۱۵,۶۲۰,۰۰۰,۰۰۰

(اقتصاد دهم، صفحه‌های ۲۶ و ۲۷)

۱۴۴. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارات نادرست:

کارآفرین تلاش می‌کند تا با افزایش درآمد و کاهش هزینه‌ها و همچنین افزایش بهره‌وری از وضعیت زیان دوری کند.